JAARVERSLAG

Erasmus College

2018

Concept

Stichting Erasmus College
mavo, havo en vwo onderwijs (scholengroep 3)
Van Doornenplantsoen 31
2722 ZA Zoetermeer
079-331.9204

Bevoegd Gezag nummer 37052
Brinnummer 00PJ
www.erasmuscollege.nl
contactpersoon: J.P.M. Peeters
hpeeters@erasmuscollege.nl

Desiderius Erasmus **1466 - 1536** **Humanist**

Inhoudsopgave

Voorwoord 6
Missie en kernwaarden Erasmus College 7
Algemene Profielschets Erasmus College 9
Organisatie 10
Organigram 10
Bestuursverslag 2018 11
Kengetallen met toelichting 11
Ontwikkeling leerlingenaantal 11
Demografische ontwikkeling 12
Ontwikkeling personeelsformatie 13
Ontwikkeling leeftijd 14
Leerlingen per medewerker 14
Ontwikkeling functiemix 15
Ontwikkeling bevoegde lessen 15
Ontwikkeling examenresultaten 16
Ontwikkelingen en activiteiten 17
Ontwikkeling 17
Verantwoording prestatiebox 17
Activiteiten 17
Vensters voor Verantwoording en Governancecode 17
Stakeholders 18
Klachten 18
Jaarverslag Medezeggenschapsraad 2018 19
Bemensing 19
Bijeenkomsten 19
Bereikbaarheid en documentatie 19
Overleg met de Raad van Toezicht/Toekomst van de school 19
Toekomst van de school 20
Scholing 21
Professioneel Statuut 21
Rooster van Werkzaamheden 2018-2019 21
Formatieplan 21
Begroting 22
Verkiezingen 22
Communicatie 22
Laksmonitor 22
Overige zaken 22
Verslag Raad van Toezicht 2018. 24
Inleiding 24
Samenstelling Raad van Toezicht 24
Werkzaamheden Raad van Toezicht 24
Audit Commissie 25
Remuneratiecommissie 25
Besprekingen en besluiten van de Raad van Toezicht 26
Tot slot 26
Financieel beleid 28
Financiële positie balansdatum 28
Solvabiliteit 28

Rentabiliteit 28
Huisvestingsratio 28
Weerstandsvermogen 29
Kapitalisatiefactor 29
Financiën 30
Financiële analyse vergelijking realisatie 2018 – begroting 2018 30
Financiële analyse vergelijking realisatie 2018 – realisatie 2017 33
Continuïteitsparagraaf 36
Algemeen 36
Leerlingen 36
Personeel 36
Meerjarenbegroting en exploitatie 37
Ontwikkeling financiële kengetallen 38
Financiën 38
Huisvesting 38
Onderwijs 38
Treasury 39
Financieringsbehoefte kasstroom 39
Belangrijkste risico`s en onzekerheden 40
Definitie 40
Interne risicobeheersing en –controle 40
Risico's 40
Leerlingenaantal 40
Bekostigingsstelsel en overheidsbeleid 40
Huisvesting 40
CAO 40
Leeftijdsopbouw in relatie tot kosten 41
Ontwikkeling Risicomatrix 41
Risicoanalyse in risicomatrix 42
JAARREKENING 43
Staat van baten en lasten over 2018 44
Kasstroomoverzicht over 2018 45
Toelichting behorende bij de jaarrekening 2018 46
Toelichting op de balans 49
Materiële vaste activa 49
Vorderingen 50
Liquide middelen 51
Eigen vermogen 52
Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming 52
Voorzieningen 53
Kortlopende schulden 55
Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten 56
Toelichting op de staat van baten en lasten 58
Rijksbijdragen OCW / EZ 58
Overheidsbijdragen en –subsidies overige overheden 59
Overige baten 60
Personeelslasten 61
Afschrijvingen 62
Huisvestingslasten 63

Overige lasten *64*
Financiële baten en lasten *66*
Overzicht verbonden partijen *67*
WNT-verantwoording 2018 Erasmus College *68*
Verantwoording subsidies Model *70*
ebeurtenissen na balansdatum *71*
Vaststelling Jaarrekening door Bestuur en Raad van Toezicht *72*
Overige gegevens *73*
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant *73*
Afkortingen *74*

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Erasmus College Zoetermeer 2018. Dit verslag bevat het jaarverslag van de Raad van Toezicht, het Jaarverslag van de Medezeggenschapsraad, het Bestuursverslag van de waarnemend directeur-bestuurder, een blik op de toekomst in de continuïteitsparagraaf en de Jaarrekening van de Stichting Erasmus College.

De primaire doelstelling van dit jaarverslag is en blijft verantwoording, zowel naar de overheid die ons bekostigt als naar alle stakeholders die bij de school zijn betrokken. Voor achtergrondinformatie, een 'beeld' van de school, documenten en actuele ontwikkelingen wil ik verwijzen naar de website van de school: www.erasmuscollege.nl.

In het jaar 2018 hebben wij vooral ingezet op de werving van nieuwe leerlingen. Hierin is flink geïnvesteerd. Vooral de folders en schoolgids kregen een nieuwe look. Daarnaast is de website geheel vernieuwd. Er is meer geadverteerd in lokale en regionale bladen, èn onderwijsbladen. Ook is er een online-reclamecampagne gevoerd op Instagram en Facebook om meer ouders en leerlingen naar de voorlichtingsavond en Open Huis van 2019 te trekken. Op deze manier willen wij ons zichtbaar maken voor leerlingen en ouders van groep 8: de groep die zal gaan kiezen voor een school voor voortgezet onderwijs in Zoetermeer.

Docenten verzorgden wekelijks zo'n 2000 lessen met ondersteuning van het onderwijsondersteunend personeel. Daarnaast waren er vele sportieve en culturele activiteiten door alle leerjaren heen.

Een jaar vol veranderingen.

Hans Peeters, directeur-bestuurder wnd.

Missie en kernwaarden Erasmus College

Alles dat de school in 2018 heeft ondernomen is in beginsel verbonden met onze statutaire uitgangspunten en bouwt voort op onze ontwikkeling. De missie en de kernwaarden van de school én de evaluatie van onze recente ontwikkeling zijn daarom relevant voor de beoordeling van de context voor alles dat in dit 'jaarverslag Erasmus College 2018' is geschreven.

De missie van het Erasmus is:

Onze school wil meer bieden dan uitstekend onderwijs dat uitsluitend gericht is op het zo goed mogelijk voldoen aan exameneisen en overige wettelijke verplichtingen. Deze school wil uitdrukkelijk ook onderwijs bieden dat gericht is op persoonsvorming. Deze vorming is gebaat bij een onderwijsaanbod, waarin substantieel aandacht wordt besteed aan de mogelijkheid culturele, sportieve en ook andere talenten te ontwikkelen voor alle leerlingen.

Onze daltonschool wil leerlingen leren zelfstandig te worden, leren dat samenwerking met anderen – hoe verschillend deze ook zijn – een noodzakelijke voorwaarde is voor maatschappelijk functioneren en te leren dat individuele vrijheid een groot goed is in een democratische samenleving. Dat is slechts mogelijk door verantwoordelijkheid te nemen én te dragen en betekent dat de eigen vrijheid beperkt wordt door de vrijheid van en voor de ander. Op onderwijskundig gebied betekent dit dat het onderwijsaanbod uitnodigend is om zelfstandig te leren werken, samenwerking bevordert, 'begrensde' individuele vrijheid toestaat en gelegenheid biedt om verantwoordelijkheid te nemen en te dragen.

Onze samenwerkingsschool wil leerlingen 'waarden' meegeven gedurende hun schoolcarrière. Deze waarden zijn gebaseerd op het mensbeeld zoals dat voortvloeit uit de statutaire uitgangspunten van de school. Dat heeft consequenties voor onderwijsaanbod en -inhoud en met name ook voor de wijze van omgaan met elkaar in de school. Activiteiten die al dan niet impliciet bijdragen aan het leren respectvol om te gaan met verschillen tussen mensen en met verschillende levensopvattingen, dienen dan ook gestimuleerd te worden.

Zowel de uitgangspunten van dalton als die van de samenwerkingsgedachte leiden tot een onderwijs- en activiteitenaanbod dat inhoudelijk en organisatorisch recht doet aan verschillende talenten van leerlingen, zowel de 'goede' als de 'zwakke'.
Onze school wil leerlingen breed ontwikkelen en hen ook het diploma laten behalen dat past bij hun talenten. Deze combinatie van doelstellingen betekent dat de school haar streven naar kwaliteit niet uitsluitend richt op het bereiken van goede examenresultaten en uitdrukkelijk ook richt op persoonsvorming.

Onze school wil personeelsleden een aantrekkelijke werkomgeving bieden, waarin ruimte is voor ontplooiing en verdere ontwikkeling van talenten.

Het Erasmus College hanteert de volgende kernwaarden:

1. *Pluriformiteit*
   Het Erasmus College staat voor een democratische samenleving waarin mensen van verschillende achtergronden en met verschillende levensbeschouwingen vreedzaam kunnen samenleven en samenwerken en streeft mede daarom naar onderwijsaanbod, onderwijsorganisatievormen en activiteiten die dit bevorderen.
2. *Verdraagzaamheid*
   Het Erasmus College hanteert als uitgangspunt dat leerlingen en personeel onderling en met elkaar op verdraagzame wijze omgaan en streeft mede daarom naar het aanbieden van onderwijs, onderwijsactiviteiten en organisatievormen die dit bevorderen.
3. *Vertrouwen*
   Het Erasmus College hanteert vertrouwen als uitgangspunt voor de benadering van leerlingen, medewerkers en andere betrokkenen en wil een betrouwbare partner zijn voor leerlingen, ouders, personeel en betrokken organisaties.
4. *Verantwoordelijkheid*
   Het Erasmus College streeft naar het bevorderen van het nemen en tonen van verantwoordelijkheid door leerlingen en personeel en hanteert mede daarom onderwijs-

en organisatievormen die handelingsvrijheden in verschillende gradaties koppelen aan verantwoordelijkheidszin.

5. *Veiligheid*
   Het Erasmus College streeft naar een sterk gevoel van veiligheid, zowel in fysieke als in sociale zin, bij leerlingen, ouders en personeel.
6. *Betrokkenheid*
   Het Erasmus College wil betrokkenheid tonen bij leerlingen, ouders en personeel en onderlinge betrokkenheid bij alle partijen en bij de school stimuleren, mede door het organiseren van een ruim aanbod aan activiteiten.
7. *Prestatiegerichtheid*
   Het Erasmus College streeft naar prestatiegerichtheid in haar onderwijs, de onderwijsactiviteiten en de organisatie; prestaties worden daarbij niet uitsluitend in enge zin opgevat als het behalen van hoge cijfers, maar ook op de persoonsvorming en op het ontwikkelen van creativiteit en talenten in brede zin.
8. *Veranderingsgezindheid*
   Het Erasmus College wil vanuit de eigen visie openstaan voor ontwikkelingen in onderwijs en maatschappij.

Het Erasmus College realiseert de missie door:

- Een breed onderwijsaanbod te verzorgen van mavo, havo, atheneum en gymnasium.
- Het gedachtegoed van Helen Parkhurst, beter bekend als daltononderwijs, als richtinggevend te hanteren voor het onderwijs.
- Een breed programma aan (culturele en sportieve) extra-curriculaire activiteiten te verzorgen.
- Kleinschaligheid te creëren door het werken in sectoren en deelteams.
- Een aanbod van klas-, leerjaar- en onderwijsniveau doorbrekende activiteiten.
- Personeelsbeleid dat gericht is op het werven, begeleiden, stimuleren en behouden van medewerkers die bijdragen aan het realiseren van de statutaire uitgangspunten en de missie van de school.
- Didactiek te ontwikkelen en te hanteren die de leerling uitdaagt tot actief en zelfstandig leren.
- Het op peil houden en aanscherpen van pedagogische- en didactische- en vakkennis van onderwijsgevenden.
- Zorg en begeleiding te bieden in een klimaat, waar aandacht is voor individuele mogelijkheden en beperkingen van leerlingen. De begeleiding is sterk verweven met het primaire proces en wordt grotendeels gedragen door onderwijsgevenden, met een centrale rol voor de mentor, ondersteund door ‘specialisten’ voor leerlingen met specifieke zorgvraag en ondersteund door begeleiders bij extra-curriculaire activiteiten.
- Het beschikbaar stellen van adequate onderwijsfaciliteiten, faciliteiten voor extra-curriculaire (culturele en sportieve) activiteiten en faciliteiten voor een prettige leer- en leefomgeving.

Het karakter van de samenwerkingsschool wordt gewaarborgd door:

- In de dagelijkse omgang vertrouwen, respect en verdraagzaamheid centraal te stellen.
- Leerlingen te confronteren met verschillende levensbeschouwingen, godsdiensten en de diversiteit van onze cultuur. Hierbij worden de uiteindelijke keuzes aan de leerling gelaten.

Algemene Profielschets Erasmus College

Mavo, havo, atheneum en gymnasium op één locatie
Het Erasmus College biedt mavo, havo, atheneum en gymnasium onderwijs aan in Zoetermeer en is gevestigd op één locatie. Oorspronkelijk in twee los en naast elkaar staande gebouwen, die sinds 2012 na ingrijpende renovatie door middel van nieuwbouw van een atrium met elkaar verbonden zijn. Het oorspronkelijke schoolgebouw voor havo/vwo is ontworpen door het gerenommeerde architectenbureau Van de Broek & Bakema.

Samenwerkingsschool en daltonschool
De school is in 1970 gestart als eerste havo, atheneum en gymnasium school in groeistad Zoetermeer. De school was de eerste samenwerkingsschool van Nederland, waarbij niet één specifieke levensovertuiging de grondslag vormt. Protestanten, katholieken en de Gemeente Zoetermeer voor het openbaar onderwijs richtten de school gezamenlijk op en namen plaats in het stichtingsbestuur. Daardoor behoort het Erasmus College tot het algemeen bijzonder onderwijs. Het gedachtegoed van Helen Parkhurst, beter bekend als daltononderwijs, werd statutair als uitgangspunt genomen voor het onderwijskundig beleid. Zowel de samenwerkingsgedachte als het gedachtegoed van Helen Parkhurst is sterk geworteld in de humanistische traditie. Het is dan ook geen toeval dat de grote humanist Desiderius Erasmus tot naamgever van de school werd verkozen.

Juridische structuur
In 1970 is de school opgericht door de Stichting Samenwerkingsscholen Voortgezet Onderwijs Zoetermeer. Op 1 juni 2013 is de naam statutair gewijzigd in Stichting Erasmus College. Deze stichting bestuurt het Erasmus College.

Mavo en EMC2
In 1986 heeft de school zelfstandig een mavo afdeling toegevoegd om ook te kunnen voldoen aan de behoefte van ouders aan daltononderwijs voor mavo in de stad.
In 2005 is gestart met de Erasmus Master Class Tweejarig (EMC2), als daltonvariant van het gymnasium. De school ontving voor deze bijzondere onderwijskundige innovatie in 2007 de landelijke onderwijsprijs.

Zelfstandige school
Het Erasmus heeft er in de jaren -90 bewust voor gekozen om niet mee te gaan in de enorme fusiegolf in scholenland om daarmee zelfstandig te blijven en de bijzondere identiteit van de school te kunnen waarborgen.

Aantrekkingskracht
Vanaf de oprichting heeft de school altijd een ruime belangstelling genoten, niet alleen uit Zoetermeer maar ook uit de randgemeenten; zo'n 15% van de leerlingenpopulatie is nog steeds afkomstig uit omliggende gemeenten. De school is vanaf 2012/2013 tot en met 2016/2017 sterk gegroeid door toename van aanmeldingen. Door toepassing van loting is sinds die tijd de aanmelding gemaximeerd om niet 'uit de jas te groeien'. Door daling van leerlingen in 2018 is dit jaar niet meer geloot. Ook voor het schooljaar 2019-2020 zal er niet geloot worden.

Schoolklimaat en binding
Het Erasmus staat bekend als een eigenzinnige en creatieve school met een bijzonder schoolklimaat door de daltonwerkwijze en de vele extra-curriculaire activiteiten op muziek-, theater- en sportgebied. Leerlingen gaan er een bijzondere band mee aan. Veel huidige leerlingen hebben een oud-leerling van de school als ouder. De laatste 15 jaar zijn vrijwel alle medewerkers van de eerste generatie na zeer lang dienstverband met pensioen gegaan.

Organisatie

De Stichting Erasmus College heeft een eenhoofdig bestuur, waarvan de bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten en opgenomen in het *Handboek Governance* van de school. De school heeft een centrale financiële administratie, voert een eigen administratiekantoor (AK) en heeft geen apart bestuursbureau.

Persoonlijk contact vereist een sfeer waarin kinderen, ouders en medewerkers elkaar makkelijk, snel en zonder al te veel formaliteiten kunnen ontmoeten en benaderen. De schoolorganisatie is dan ook zodanig ingericht dat mentoren, leerlaagcoördinatoren en begeleiders van projecten en extra-curriculaire activiteiten makkelijk toegankelijk zijn en ruime autonomie hebben om snel actie of initiatief te nemen. Procedures en regelingen zijn belangrijk om de medewerkers en de leerlingen en de ouders duidelijkheid te geven en 'automatismen' in te bouwen voor de vele cyclische jaar activiteiten in de school. We blijven ons echter bewust dat 'regels' er zijn om te helpen en niet om te belemmeren. We hechten dan ook veel waarde aan informeel overleg en persoonlijke contacten, waarin medewerkers vooral zelf 'blijven nadenken' en niet 'blind' de regels volgen.

De organisatie is *plat* georganiseerd: bestuur, directie en medewerkers. Docenten verrichten naast de kerntaak lesgeven een scala aan taken om alle activiteiten en leerlingenbegeleiding zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren.

Organigram

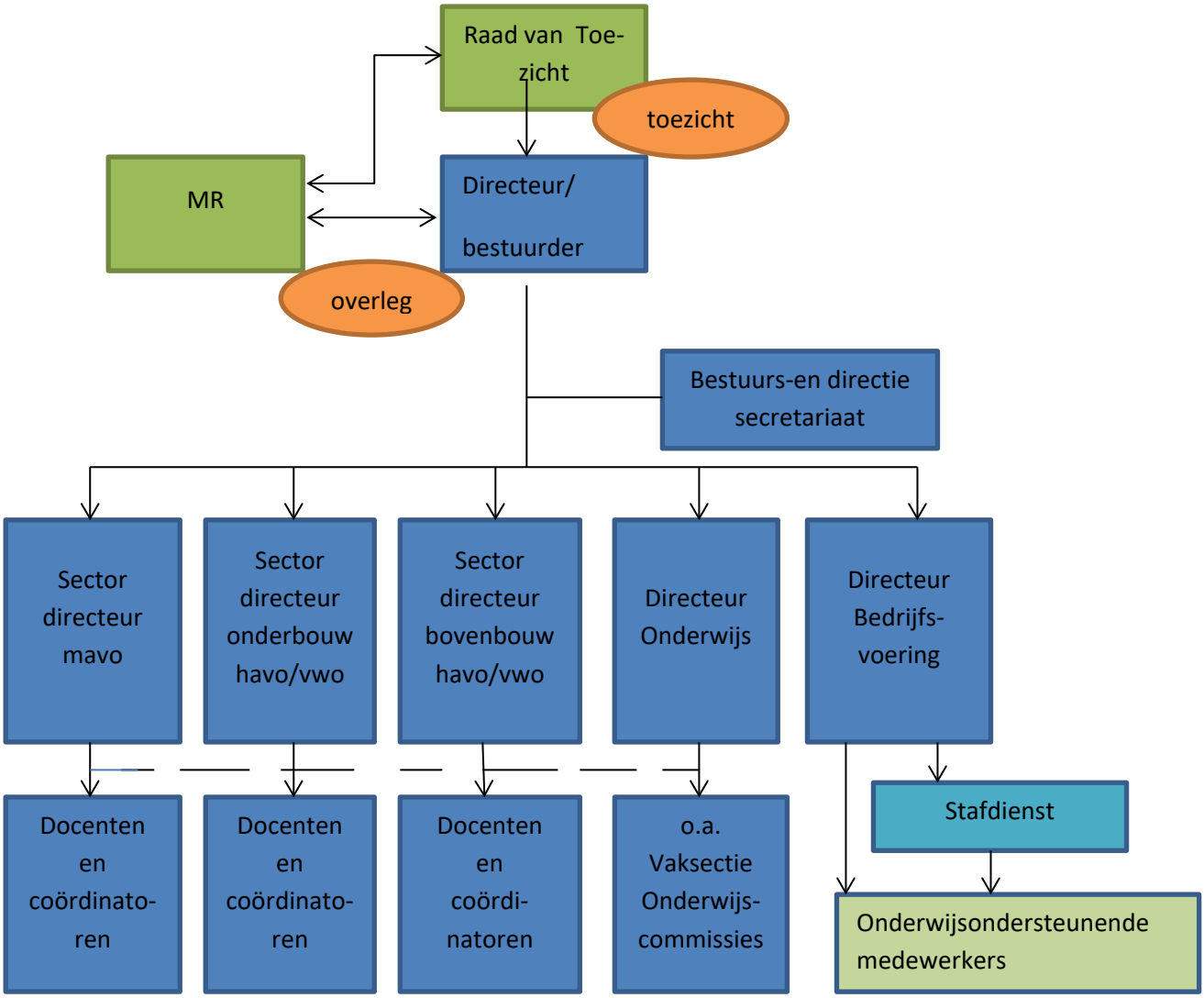

Bestuursverslag *2018*

Kengetallen met toelichting

Ontwikkeling leerlingenaantal

totalen per leerlaag

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
					loting	*loting*	*loting*	*loting*	
leerjaar 1	353	349	459	351	339	366	353	295	281
leerjaar 2	307	369	352	448	374	348	375	364	301
leerjaar 3	271	286	350	348	432	370	344	369	357
leerjaar 4	304	295	316	384	400	468	394	396	389
leerjaar 5	228	207	192	191	215	238	320	267	302
leerjaar 6	68	80	62	74	63	77	72	112	97
	1.531	1.586	1.731	1.796	1.823	1.867	1.858	1.803	1.727
vavo	16	6	11	6	11	18	13	21	16
totaal	1.547	1.592	1.742	1.802	1.834	1.885	1.871	1.824	1.743

sub mavo	427	457	546	526	484	434	387	376	353
sub 1e fa	586	635	721	761	804	794	808	763	683
sub 2e fa	518	494	464	509	535	639	663	664	691
	1.531	1.586	1.731	1.796	1.823	1.867	1.858	1.803	1.727
vavo	16	6	11	6	11	18	13	21	16
totaal	1.547	1.592	1.742	1.802	1.834	1.885	1.871	1.824	1.743

Schoolbeleid

Nadat de aanmeldingen in 2018 tegenvielen heeft het Erasmus College vooral ingezet op het aantal leerlingen dat binnenstroomt in de brugklas. Na een tweetal jaren van tegenvallend aantal aanmeldingen, en vooral het grote aantal leerlingen in de tweede fase dat de school verliet liep het aantal leerlingen meer terug dan wenselijk was. Er wordt gestreefd naar stabilisatie. Er is besloten om expliciet aan te geven dat het Erasmus College stopt met de loting in de mavo-afdeling. Er is een bureau ingeschakeld om te helpen bij de profilering van het Erasmus College in Zoetermeer. Onderwijskundig is er gezocht naar nieuwe ontwikkelingen. Zo wordt de Businessclass, de Sports Academy, en andere excellentieprojecten ontwikkeld. Ook wordt er aandacht besteed aan de publiciteit. Bij alle activiteiten worden verslagen naar de pers gestuurd. Deze worden vaak met succes geplaatst. Het doel is om in 2019 minimaal driehonderd leerlingen in te schrijven.

Door het hoge aantal leerlingen in de bovenbouw moeten we alert blijven bij de benoeming van nieuw personeel. Het Erasmus College tracht de flexibele schil op peil te houden.

Demografische ontwikkeling

	basisgeneratie 12-16	basisgeneratie 12-18
2009	7.591	11.114
2010	7.370	10.756
2011	7.240	10.566
2012	7.012	10.314
2013	7.033	10.201
2014	7.041	10.046
2015	7.081	10.046
2016	6.962	9.958
2017	7.017	9.964
2018	6.911	9.898
2019	6.856	9.931
2020	6.805	9.792
2021	6.872	9.807
2022	6.974	9.835
2023	6.983	9.905
2024	7.139	10.053
2025	7.185	10.046
2026	7.037	10.043
2027	6.942	10.006
2028	6.841	9.860
2029	6.660	9.743
2030	6.577	9.612
2031	6.561	9.409
2032	6.495	9.305
2033	6.445	9.271
2034	6.387	9.174
2035	6.315	9.079
2036	6.233	8.977
2037	6.137	8.868

De gemeente Zoetermeer stelt elk jaar een prognose op van de omvang van de zogenaamde basisgeneratie met behulp van landelijk ontwikkelde prognosemodellen.

Daarmee ontstaat een trendbeeld van de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen in Zoetermeerse scholen. Voor het voortgezet onderwijs zijn de basisgeneratiecijfers 12 – 16 jaar en 12 – 18 jaar relevant. Deze cijfers laten zien dat er de komende 10 jaar (2018 – 2028) sprake zal zijn van stabilisatie en dat daarna (2028 – 2038) weer een geleidelijke daling zal optreden van ca. 1.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs in Zoetermeer.

De cijfers dienen met het nodige voorbehoud gehanteerd te worden. Het Erasmus heeft al jarenlang circa 15% leerlingen uit omliggende gemeenten. Verder spelen onderwijskundige ontwikkelingen, en het imago van de school altijd een rol bij het belangstellingspercentage en dus ook bij de ontwikkeling van het leerlingenaantal.

De Gemeente Zoetermeer heeft in 2017 een ‘schaalsprong’ aangekondigd, waarbij het Gemeentebestuur ca. 10.000 tot 16.000 extra woningen in de komende jaren wil realiseren. Dat zou naar verwachting moeten leiden tot toename van de bevolking van 16.000 tot 30.000 inwoners. Deze mogelijke ontwikkeling is niet verwerkt in de hier afgebeelde demografische tabel.

Ontwikkeling personeelsformatie

fte per 31/12 *]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
directie	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
docenten	89,76	94,17	96,43	96,47	97,29	98,85	92,37	92,17
ondersteuning	32,94	30,58	29,75	29,87	30,37	30,48	30,03	29,21
totaal	128,70	130,75	132,18	132,34	133,66	135,33	128,40	127,38

*] Vaste formatie exclusief vervangingen. Directie inclusief directeur/bestuurder en ca. 1 fte lesgevende taken. Ondersteuning inclusief 8 fte schoonmaak en 0,9 fte salarisadministratie, die op andere scholen veelal extern worden ingehuurd en dan niet tot de personeelsformatie worden gerekend.

Aangezien personeelskosten ca. 80% van de schoolbegroting uitmaken, is het bij omvangrijke bezuinigingen onmogelijk om 'ombuigingen' alleen te realiseren op de materiële kosten.
Uit prognoses blijkt dat de komende jaren, ondanks het gestelde doel van 300 aanmeldingen, het totaal aantal leerlingen zal dalen met vijftig tot tachtig leerlingen. Dat betekent dat ook de bekostiging terugloopt met € 400.000,-- per jaar. Dat betekent dat er op personeelsbeleid actief aangestuurd moet gaan worden. Hiervoor is van belang dat er een flexibele schil behouden moet blijven.

Beleid beheersing uitkeringen na ontslag

WOVO voorziet in aanvullende en aansluitende uitkering op WW, om die reden is
de stichting terughoudend met ontslagvergoedingen. De stichting voert actief beleid om oudwerknemers met een uitkering te helpen met re-integratie via uitzendbureau Randstad.

Ontwikkeling leeftijd

Leeftijdsverdeling docenten 2017-2018

leeftijd	aantal absoluut	aantal %		aantal absoluut	aantal %
20/29	16	13,7%			
30/39	21	17,9%	20/39	37	31,6%
40/49	25	21,4%			
50/59	44	37,6%	40/59	69	59,0%
60+	11	9,4%	60+	11	9,4%
	117	100,0%		117	100,0%

Gemiddelde leeftijd 45,9 jaar

Leeftijdsverdeling docenten 2018-2019

leeftijd	aantal absoluut	aantal %		aantal absoluut	aantal %
20/29	11	9,6%			
30/39	23	20,0%	20/39	34	29,6%
40/49	27	23,5%			
50/59	35	30,4%	40/59	62	53,9%
60+	19	16,5%	60+	19	16,5%
	115	100,0%		115	100,0%

Gemiddelde leeftijd 46,8 jaar

Leerlingen per medewerker

Leerlingen ratio's	aantal leerlingen excl. Vavo	aantal fte docenten	ratio leerling/docent		aantal fte totaal	ratio leerling/totaal fte
2009-2010	1.477	91,42	16,16		129,77	11,38
2010-2011	1.531	93,30	16,41		132,23	11,58
2011-2012	1.586	89,76	17,67		127,79	12,41
2012-2013	1.731	94,17	18,38		130,76	13,24
2013-2014	1.796	96,43	18,62		132,18	13,59
2014-2015	1.823	96,47	18,90		132,34	13,78
2015-2016	1.868	97,27	19,20		133,66	13,98
2016-2017	1.858	100,60	18,47		136,49	13,61
2017-2018	1.803	92,51	19,49		129,43	13,93
2018-2019	1.727	92,17	18,74		127,38	13,56

Om vooral de achterlopende bekostiging bij de snelle groei te kunnen opvangen, is zichtbaar dat het aantal leerlingen per fte gestegen is van 16 in 2009 tot 19 in 2018. Dit is te zien in meestal “vollere” groepen. Door te sturen op keuzes, en kleine wijzigingen in de lessentabel was het mogelijk om zeer kleine groepen te vermijden.

Ontwikkeling functiemix

	startmeting	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	streef 2020	Randstad 2017	Rest Nederland 2017
LB	61,8%	61,2%	34,4%	29,9%	34,1%	38,1%	18,5%	17,0%	18,8%	8,1%	11,3%	17,8%	16,0%	33,0%
LC	9,2%	10,0%	39,4%	42,4%	40,3%	38,3%	48,9%	51,0%	52,0%	61,6%	60,1%	48,2%	55,0%	38,0%
LD	23,0%	23,0%	21,6%	26,0%	24,5%	22,6%	32,6%	32,4%	29,3%	30,3%	28,6%	34,0%	29,0%	29,0%
LE	4,9%	5,2%	4,1%	1,1%	1,0%	1,0%	-	-	-	-	-	-	-	-
overig	1,0%	0,6%	0,6%	0,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Schoolbeleid
De streefwaarden voor het Erasmus College zijn gesteld op LB 15%, LC 55% en LD 30%. In 2018 benadert het Erasmus College deze waarden. We moeten er rekening mee houden, dat de flexibele schil invloed kan hebben op de percentages. Wanneer LB-docenten vroegtijdig de school verlaten, dan zal dat invloed hebben op de andere percentages.

Ontwikkeling bevoegde lessen

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
bevoegde lessen	92,90%	93,10%	95,50%	95,30%	92,20%	95,10%	94,90%	91,00%	89,63%	95,68%
onbevoegde lessen	5,10%	4,50%	3,40%	4,00%	5,70%	3,80%	3,10%	8,10%	8,67%	3,10%
onderbevoegde lessen	2,00%	2,40%	1,20%	70,00%	1,10%	1,20%	2,01%	0,90%	1,70%	1,22%

In 2018 zien wij een sterke stijging van de bevoegde lessen. Dat heeft twee oorzaken:
a. Nieuwe jonge studerende docenten hebben geen verlenging gekregen van hun contract door daling van het aantal leerlingen;
b. Docenten in vaste dienst hebben een 1e graads bevoegdheid behaald.
Het aandeel bevoegde lessen (ruim 95%) ligt ruim hoger dan regionaal (80%) en landelijk (85%).

Ontwikkeling examenresultaten

	mavo		havo		vwo	
	EC	Land	EC	Land	EC	Land
2009	95%	95%	88%	89%	91%	91%
2010	90%	94%	89%	87%	94%	89%
2011	94%	94%	92%	85%	96%	89%
2012	96%	93%	87%	85%	88%	87%
2013	95%	93%	92%	85%	92%	92%
2014	91%	93%	94%	88%	95%	90%
2015	95%	94%	85%	88%	91%	92%
2016	94%	94%	91%	86%	91%	92%
2017	90%	93%	80%	87%	86%	91%
2018	93%	93%	84%	88%	83%	92%

Het examenresultaat in 2018 blijft bij havo en vwo achter op het landelijk resultaat. De directie heeft in de onderwijsteams op leerling-, afdelings- en vakniveau de resultaten geanalyseerd en ingezet op gewijzigde didactische werkvormen. Hiervoor zijn scholingsgelden ingezet. Tevens houdt een werkgroep onderwijs zich bezig met een totale vernieuwing van het Dalton-onderwijs op het Erasmus College. De inzet is betere resultaten. Deze resultaten moeten in 2019 al bereikt worden. Het streven is minimaal het landelijke gemiddelde te halen.

Ontwikkelingen en activiteiten

Ontwikkeling

In 2018 is er een plan ontwikkeld om de organisatie van het Erasmus College te vernieuwen. Aanleiding zijn de voorziene pensionering van directieleden en bestuurslid. Op korte termijn zullen drie directieleden de school gaan verlaten. Onder hen ook de directeur-bestuurder. Dat geeft aanleiding om te onderzoeken of een andere manier van leidinggeven beter past in de huidige tijd. Hierdoor is het plan "teamleiders" ontwikkeld. Dit plan kon niet ingevoerd worden per 1 augustus 2018, omdat het plan meer uitgewerkt moest worden. In overleg met de Raad van Toezicht en de medezeggenschapsraad is afgesproken daar in het najaar 2018 op terug te komen.
In november 2018 is de directeur-bestuurder met ziekteverlof gegaan. In overleg met de RvT is besloten dat de taken van de directeur-bestuurder worden waargenomen worden door de directie.
Als tekenbevoegde en waarnemend directeur-bestuurder is ondergetekende aangesteld.

Verantwoording prestatiebox

De beschikbare middelen uit de Prestatiebox worden jaarlijks verstrekt aan alle scholen op basis van een bedrag per leerling. Voor 2018 is het bedrag per leerling vastgesteld op € 295. Als peildatum wordt het aantal leerlingen genomen dat op 1 oktober van het voorafgaande jaar staat ingeschreven bij de school.
Het geld uit de prestatiebox is bedoeld om de ambities uit het sectorakkoord VO te realiseren.

Uitdagend onderwijs
Bij het Erasmus College staat de leerling centraal. De leerlingen hebben de mogelijkheid om vanaf het 1e leerjaar t/m het laatste leerjaar zich uit te dagen door verdieping, verbreding of versnelling van vakken te doen. Daarnaast kunnen de leerlingen meedoen aan diverse excellentieprojecten zoals bijvoorbeeld Chinees, Portugees of Quantummechanica. In het najaar van 2018 is de kick-off geweest van de Business-class.

De lerende organisatie
Het Erasmus College stelt de leraren in staat vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn om leerlingen het onderwijs te bieden dat het beste bij hun ontwikkeling past. Er wordt geïnvesteerd in scholing en opleiding. Er wordt niet alleen interne uren beschikbaar gesteld (10% van de normjaartaak) maar ook € 600 per voltijds medeweker (conform CAO-VO). Daarnaast zijn de middelen ingezet ten behoeve van het intensief begeleiden van jonge toekomstige leerkrachten (stagiaires).

Professionalisering en deskundigheidsbevordering leraren, schoolleiders en bestuurders
Vanuit de prestatiebox worden middelen ingezet voor kwaliteit en professionalisering van leraren, interne begeleiders, coördinatoren, directie en het bestuur. Er worden diverse bijeenkomsten/cursussen op diverse gebieden aangeboden via Erasmus Academie. Daarnaast hebben we ingezet in 2018 op de registratie van leraren in het lerarenregister.
Ter ondersteuning van het onderwijs heeft het Erasmus College weer geïnvesteerd in digiborden, laptopkarren.

Activiteiten

In 2018 zijn diverse activiteiten in de school georganiseerd. Toneelvoorstellingen, filmwedstrijden, Kangoeroewedstrijd, Erasmus Classique, buitenlandse reizen, werkweken, ludieke week, wendagen, sportdagen, CPC, sporttoernooien, robotica, kunstklassen, excursies, Kerstvieringen, etc.
Dit soort activiteiten zijn alleen te realiseren door enthousiaste, gedreven collega's in een bruisende omgeving.

Vensters voor Verantwoording en Governancecode

De school publiceert op de door de brancheorganisatie VO Raad geïnitieerde website 'Vensters voor Verantwoording' alle relevante schoolinformatie (zie www.venstersvo.nl). De school houdt zich aan de Governance Code van de VO Raad (2015) en is tot in 2018 in MR en Raad van Toezicht intensief bezig geweest

om de nieuw vastgestelde Code 'te vertalen' naar werkbare procedures en protocollen in ons eigen Handboek Governance.

Stakeholders

Op regionaal en landelijk niveau werd geparticipeerd in kenniskringen op onderwijskundig en personeelsgebied en werden gemeenschappelijke thema's behandeld, ter bevordering van de kwaliteit van de deelnemende scholen. Semper Movens, Eerste Werkgevers coöperatie en regio VO-Raad kunnen hierbij genoemd worden.
Met name in het Regionaal Samenwerkingsverband (Regsam) wordt horizontaal verantwoorden gekoppeld aan gezamenlijke afspraken over zorg aan leerlingen; dat gebeurt in nauwe samenwerking met de Gemeente Zoetermeer. Voorbereidingen voor een nieuw Zoetermeers Ondersteuningsplan Zorg vonden plaats, er werd gesproken over huisvestingsproblematiek voor onderwijs aan vluchtelingenkinderen, toename van leerlingen in het speciaal onderwijs en over beschikbare gelden voor breedteondersteuning op de scholen.

De school werkt bij allerlei maatschappelijke projecten (bv. maatschappelijke stages) en culturele activiteiten samen met het lokale bedrijfsleven en de lokale culturele instellingen en stelt het schoolgebouw met faciliteiten incidenteel beschikbaar voor Zoetermeer-brede algemeen nut dienende activiteiten en conferenties, zoals de Gala avond van het Nederlandse Thrillerfestival.

Klachten

De school is aangesloten bij alle voor het onderwijs relevante klachtencommissies. Er zijn in 2018 geen formele klachten via deze weg binnen gekomen.
De school communiceert actief aan ouders dat bij vragen, knelpunten of problemen directe dialoog de beste wijze is om verbeteringen tot stand te brengen. Dat gebeurt ook en mede daardoor veronderstellen we dat de formele weg naar klachtencommissies ook dit jaar niet gevolgd is.

Jaarverslag Medezeggenschapsraad 2018

Bemensing

1 januari tot 31 augustus		
Oudergeleding	**Leerlingengeleding**	**Personeelsgeleding**
Sicco Louw	Andrea Tas	Ivar Pijper (voorzitter)
Roland Starmans	Ilse Starmans	Diane Lourens (secretaris/OOP)
Karol Henke	Fleur Thermoshuizen	Godfried Cobben
		Christien Wolters
		Suzanne Kuhry
		Marianne Hoekman

1 september tot 31 december		
Oudergeleding	**Leerlingengeleding**	**Personeelsgeleding**
Karol Henke	Fleur Thermoshuizen	Ivar Pijper (voorzitter)
Irene Visser	Elise Brouwers	Christien Wolters (secretaris)
Erwin Oudenaarde	Jamie van Kesteren	Godfried Cobben
		Marianne Hoekman
		Suzanne Kuhry
		Ed van Orssagen (OOP)

Bijeenkomsten

De medezeggenschapsraad is in 2018 zes maal bijeengekomen voor gezamenlijk beraad. Naast deze bijeenkomsten van de gehele medezeggenschapsraad vergaderen de geledingen naar behoefte ook afzonderlijk; voor de personeelsgeleding is dat in beginsel elke twee weken, op dinsdagochtend.
Eén bijeenkomst per jaar (eind januari) staat in het teken van overleg met de Raad van Toezicht.

Bereikbaarheid en documentatie

De MR is bereikbaar via het emailadres mr@erasmuscollege.nl, de personeelsgeleding is bereikbaar op pgmr@erasmuscollege.nl. Bij de aanvang van het schooljaar wordt dit via het personeelsblad, nieuwsbrief en de website gecommuniceerd naar de achterban. Er wordt ook verslag gedaan in deze media over de werkzaamheden van de MR en/of PgMR. Dit jaar is dat minder regelmatig gebeurd dan de raad wenselijk acht. De communicatie naar de achterban blijft een punt van aandacht.

Documenten van de MR en PgMR worden opgeslagen op een netwerkschijf en een USB-stick.

Overleg met de Raad van Toezicht/Toekomst van de school

Het overleg met de Raad van Toezicht is een wettelijk recht cq. verplichting maar wordt ervaren als een zinvolle uitwisseling van gezichtspunten. Het gezamenlijk overleg vond plaats op 29 januari 2018.
Dit jaar had de bijeenkomst een andere invulling; de bijeenkomst stond in het teken van de toekomst van de bestuurs-, directie- en schoolorganisatie. Het betrof een bijeenkomst van de RvT met de MR, directie, de coördinatoren en de zorgcoördinator, waarin de directie haar plannen presenteerde voor de toekomst van de schoolorganisatie.
Na een korte bijeenkomst van de MR met de

RvT, werd daarna plenair van gedachten gewisseld over de voorstellen van de directie.

Zowel de coördinatoren, MR als RvT hadden nog veel vragen bij dit voorstel en hebben gevraagd om uitwerking en verheldering van de plannen.

Toekomst van de school

Het plan dat in januari werd gepresenteerd door de directie is ingegeven door het feit dat drie directieleden, waaronder de directeur-bestuurder, binnen redelijk korte termijn vertrekken. Ook is er rekening gehouden met het teruglopende aantal leerlingen.

Er werd een plan gepresenteerd waarbij de functie directeur-bestuurder wordt gesplitst en de directie wordt verkleind. De coördinatoren krijgen in dit plan meer verantwoordelijkheden en groeien uit naar teamleider met ook leidinggevende taken. Om hen te ontlasten zal de zorgcoördinator uitbreiding van de taakuren krijgen.

De MR had in principe een positieve grondhouding ten aanzien van het plan voor de komende twee jaar m.b.t. scheiding directeur/bestuurder en het gaan werken met teamleiders. Met daarbij de volgende opmerkingen:

-De MR legt zich nog niet vast voor de periode daarna.
-De MR wil graag zien:
- profielomschrijving en takenpakket bestuurder;
- omvang bestuursfunctie;
- profielomschrijving, takenpakket en benoemingsprocedure rector;
- specifieke rolverdeling bestuurder en rector en hoe dit juridisch geregeld wordt;
- profielomschrijving en takenpakket teamleiders;
- nadere specificatie van de positie en zeggenschap van de teamleiders;
- duidelijkheid over de beroepsinstantie voor docenten die een teamleider als leidinggevende hebben;
- een herziene versie van het organigram;
- een stuk over kwaliteitsborging betreffende personeelsbeleid (kwaliteit en niet kwantitatief).

De MR vroeg zich af of de scheiding tussen bestuurder en rector noodzaak was en sprak de zorg uit of er zonder benoemingsprocedure voldoende draagvlak is voor de nieuwe rector. Het advies was om de belangstelling in de school te peilen. Daarnaast richtte de zorg van de MR zich vooral op de transitie van coördinatoren naar teamleiders.
Uit de reactie van de directeur-bestuurder bleek dat hij het plan alleen integraal wilde uitvoeren. Toen het plan vervolgens leek te stagneren, heeft de PgMR eind maart ongevraagd een advies over dit plan aan de directie gestuurd.

Dit advies hield in:
met ingang van het schooljaar 2018-2019 de nieuwe taak van teamleider in te voeren zodat in het directieteam ontwikkelruimte ontstaat. Bij de (sector-)directeuren kan die ruimte worden benut om de directeur/bestuurder te ontlasten zodat deze zich vooral kan richten op de bestuurderstaken.
De MR vroeg met name aandacht voor de volgende zaken:
-In het zonder procedure ‘benoemen’ van de huidige coördinatoren als teamleiders ziet de PgMR geen probleem, maar dan gaat het wel om een tijdelijke situatie. Als de taak teamleider na twee jaar behouden blijft, dan moet er opnieuw worden bekeken door wie die taken worden uitgevoerd. De PgMR ziet mogelijkheden om die twee jaar te gebruiken als een soort uitgebreide sollicitatieprocedure. Als

teamleider een aparte functie zou worden, dan vinden we dat er een open (evt. interne) sollicitatieprocedure zal moeten plaatsvinden.

-Als de teamleiders docenten met taken zijn, dan geldt voor hen hetzelfde taakbeleid zoals dat voor alle docenten is afgesproken. De PgMRkan niet instemmen met een 'status aparte' voor dit specifieke takenpakket.

-De PgMR adviseert de werkzaamheden van coördinatoren op het gebied van absentie op een andere manier vorm te geven. Dit is nodig om de toekomstige teamleiders voldoende ruimte te geven voor hun nieuwe taken.
-De PgMR spreekt de zorg uit over de werkdruk van de teamleiders met hun nieuwe taken en adviseert om dit goed te monitoren en zo nodig de inhoud van de taak bij te stellen.
De directie heeft het advies van de PgMR naast zich neergelegd, waarna het plan wederom is gestagneerd. Daarna heeft de (Pg)MR meerdere malen gesproken met de directeur-bestuurder, de overige directieleden en de RvT over de toekomstvisie. Ook de toekomstige invulling directeur-bestuurder is hierbij ter sprake gekomen.

Scholing

In de afgesproken tweejaarlijkse cyclus was een scholing in 2018 gepland. Door de aandacht die in 2018 vooral is gegaan naar de discussie over de toekomst van de school, wordt de scholing doorgeschoven naar 2019.

Professioneel Statuut

Er bestaat een wettelijke verplichting om als school een professioneel statuut te hebben. De directie heeft voor de invulling van dit statuut advies gevraagd aan de MR. In oktober hebben de PgMR en de directie hierover gezamenlijk overleg gevoerd. De PgMR is van mening dat het statuut vooral een dialoog dient te zijn, niet alleen tussen directie en PgMR, maar met het personeel. De PgMR ziet hierin een goede aanleiding om het gesprek op gang te brengen – het gaat om zeggenschap onder alle professionals binnen school. Het startpunt van het statuut zouden de secties kunnen zijn. De rol van de PgMR beperkt zich vooral tot de vormgeving van het proces, in de verslaglegging en het medeverantwoordelijk zijn voor de afspraken.
De directie onderneemt verder stappen voor de vormgeving van het professioneel statuut.

Rooster van Werkzaamheden 2018-2019

In april is het Rooster van Werkzaamheden 2018-2019 (RvW) in de raad besproken inclusief wijzigingsvoorstellen die zijn ingebracht door de PgMR om daarmee de werklast te verminderen.
De opmerkingen hadden vooral betrekking op de dag na de zomervakantie, de lengte van de testweken, de data van geplande MR-vergaderingen, het mogelijk terugbrengen van het aantal testweken van vier naar drie en de examentrainingen; de raad vindt slechts één dagdeel te weinig.
De leerlinggeleding is voorstander van het terugbrengen van het aantal testweken. Nu zijn de periodes soms kort en worden er veel toetsten gegeven in verkapte 'testweken'. Het terugbrengen van het aantal testweken zou kunnen zorgen voor meer spreiding van toetsen.
Naar deze punten wordt gekeken door de directie voor in de toekomst.

Formatieplan

Het formatieplan is een jaarlijks terugkerend document waarin vorm wordt gegeven aan het formatiebeleid. Het is een belangrijk instrument voor de planning van de personele inzet in een schooljaar en de personeelsgeleding besteedt veel aandacht aan de beleidskeuzen die er in zijn verwerkt.
De opmerkingen en vragen van de MR zijn

naar tevredenheid door de directie beantwoord. De MR heeft wederom benadrukt hoe belangrijk we het vinden dat mavo-klassen zeker niet groter worden dan 30. Alle geledingen steunen dit.
Daarnaast blijft de MR bezwaar maken tegen het in het formatieplan nog steeds genoemde maximum aantal van 26 lessen per FTE. Er is in 2006 een maximum van 25 lessen afgesproken tegen de achtergrond van het gekozen "vrije model taakbeleid" uit de CAO-vo 2002-2003. Voor een ingrijpende wijziging van dat taakbeleid is in opeenvolgende CAO's een instemming van 2/3 van de personeelsleden vereist. Nadat de vragen van de MR door de directeur-bestuurder waren beantwoord, is in september 2018 ingestemd met het formatieplan.

Begroting

Op de begroting rust geen (advies/instemming) recht, maar er wordt altijd serieus met de opmerkingen van de MR omgegaan.
De PgMR heeft samen met directie een presentatie over de begroting gekregen door Mark Lenters. Bij de begroting is uitgegaan van 300 nieuwe leerlingen (meer dan de 280 nieuwe leerlingen van het jaar ervoor).
Bij ongewijzigd beleid loopt het tekort in 2024 op richting een miljoen euro. De auditcommissie keurde dit niet goed, aangezien de school hiermee zou afstevenen op faillissement. Daarom zijn maatregelen genomen om de tekorten te beperken.
De MR sprak hierbij haar zorgen uit over hoe de afvloeiing van personeel zou moeten verlopen, indien dit noodzakelijk mocht zijn.
De MR blijft het niet eens met de zienswijze van de directie met betrekking tot de positieve dan wel negatieve exploitatiesaldi in de meerjarenbegrotingen en is van mening dar de begroting sluitend dient te zijn. De MR ging wel akkoord met de begroting, maar met het advies een sluitende begroting te presenteren.

Verkiezingen

Er waren voor drie geledingen vacatures:
-Personeel (3 vacatures); Christien Wolters en Ivar Pijper nemen namens het personeel opnieuw zitting. Voor het OOP waren in eerste instantie geen kandidaten, maar uiteindelijk heeft Ed van Orssagen namens het OOP zitting genomen.
-Leerlinggeleding (2 vacatures): Voor de plekken die vrijkwamen in de leerlinggeleding waren er uiteindelijk twee kandidaten: Elise Brouwers (5V) en Jamie van Kesteren (4V).
-Oudergeleding (3 vacatures): Voor de plekken die vrijkwamen in de oudergeleding waren zeven kandidaten. De verkiezingen werden wederom in handen gegeven van Inkesta. Erwin Oudenaarde en Irene Visser ontvingen de meeste stemmen en hebben zitting genomen in de MR.

Communicatie

De MR heeft veel gewezen op het verbeteren van de communicatie vanuit de school naar (toekomstige) ouders en leerlingen. De website van de school is vernieuwd en wordt continu aangepast; er wordt inmiddels ook meer gebruik gemaakt van social media en er is een marketingbureau in de hand genomen om de profilering van de school te verbeteren. De communicatie naar zowel ouders, leerlingen, als personeel blijft een punt van aandacht.

Laksmonitor

De MR heeft kennis genomen van de Laksmonitor. Deze heeft niet geleid tot verdere actiepunten.

Overige zaken

Instemming documenten
In 2018 heeft de MR na enkele aanpassingen ingestemd met de volgende documenten:

- Bevorderingsnormen, herkansingsregeling en doorstroomprotocollen
- Klokkenluidersregeling.

-OPR:
Marianne Hoekman en Karol Henke bezoeken namens de MR de bijeenkomsten van de OPR. Het bestaande ondersteuningsplan is verlengd tot augustus 2019. Het bestuur van het samenwerkingsverband is bezig met organisatorische veranderingen, waardoor het schrijven van een daarop afgestemd nieuw ondersteuningsplan plaatsvindt in 2019.

-Leerlingzaken:
De leerlingen die in de MR zitten maken deel uit van de leerlingenraad en hebben iedere week overleg. De leerlingen brengen regelmatig punten in namens deze raad. Voorbeelden zijn de wens om de studieruimte ook in de pauze te mogen gebruiken, een herkansing af te laten hangen van de parafen per vak (i.p.v. een volle kaart), het huiswerk van leerlingen al dan niet verplicht op Magister zetten en het geven van 'maakparafen'.

Dit jaarverslag is vastgesteld in de MR-vergadering 1 april 2018

Ivar Pijper, voorzitter.
Christien Wolters, secretaris.

Verslag Raad van Toezicht 2018.

Inleiding

Via dit jaarverslag verantwoordt De Raad van Toezicht zich over de uitvoering van het toezicht in 2018. De Raad van Toezicht ziet er op toe dat het Bestuur van de stichting Erasmus College op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn expliciet beschreven in de statuten van de Stichting en het Handboek Governance.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vier en maximaal zeven leden. De leden hebben zitting voor een termijn van vier jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming voor opnieuw 4 jaar.
Zij treden af volgens een door de Raad vastgesteld rooster. De Raad is zodanig samengesteld, dat de leden ten opzichte van elkaar, het Bestuur en andere mogelijke belangrebenden en deelbelangen, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.
Per 1 januari is Eva Kuiperi gestart als voorzitter van de Raad en heeft daarmee per 31 december 2017 scheidend voorzitter Karin Husmann opgevolgd.
Petra Visser heeft besloten om niet te opteren voor een 2e termijn waardoor haar lidmaatschap van de Raad per 30 juni 2018 afliep.
Besloten is de vacature van Petra Visser pas in 2019 in te vullen omdat daardoor de werving kon worden gecombineerd met die van de vervanging van Maurice Beckand Verwee die per eind 2019 reglementair moet stoppen.
De werving voor beide posities is eind 2018 gestart en heeft per begin 2019 geleid tot de benoeming van twee nieuwe leden. Zoals gesteld zal één van de twee nieuwe leden de per eind 2019 vrijvallende positie van Maurice Beckand Verwee opvullen. In 2019 is daardoor voldoende inwerkgelegenheid.

Naam	Rol in RvT	Benoemd per	Afloop 1e termijn	Afloop 2e termijn
Eva Kuipéri	voorzitter, remuneratiecommissie	1-1-2018	31-12-2021	31-12-2025
Marc van Zelst	vice-voorzitter, audit commissie	1-7-2014	30-06-2018	30-06-2022
Maurice Beckand Verwee	lid, audit commissie	1-1-2012	31-12-2015	31-12-2019
Jan Leget	lid	1-7-2015	30-06-2019	30-06-2023
Petra Visser	lid, remunuratiecommissie	1-7-2014	30-06-2018	n.v.t.

Werkzaamheden Raad van Toezicht

In een vergadering in januari heeft een themaavond plaatsgevonden over voorstellen voor organisatorische en bestuurlijke veranderingen binnen de school, in aanwezigheid van Raad van Toezicht, directeur/bestuurder, directieteam, MR en coördinatoren.
Deze bespreking leerde dat er geen sprake was van eenduidige beelden bij RvT en Directieteam over deze structuur.

Voor de zomer van 2018 is de Raad van Toezicht drie keer in aanwezigheid van de directeur-bestuurder in vergadering bijeengekomen. In voorbereiding op deze vergaderingen heeft steeds een agenda-overleg plaatsgevonden tussen voorzitter en directeur-bestuurder.

Gedurende het eerste halfjaar van 2018 is een diepgaand verschil van inzicht tussen Raad van Toezicht en directeur/bestuurder ontstaan over de toekomstige organisatiestructuur van de school. Ingevolge het hiermee samenhangende belet van de directeur/bestuurder vanaf 3 november 2018 heeft het directieteam op verzoek van de Raad van Toezicht de taken van

de directeur/bestuurder waargenomen en is de Raad van Toezicht 3 maal in vergadering bijeen geweest met het directieteam.
De ontstane situatie heeft er verder toe geleid dat de Raad van Toezicht 5 keer telefonisch heeft vergaderd en 4 maal een besloten vergadering heeft gehouden. De situatie is voorts aanleiding geweest voor frequent overleg tussen de voorzitters van de MR en de Raad van Toezicht, alsmede voor ingelaste vergaderingen met zowel de voltallige MR als de PGMR.
Daarnaast heeft de Raad van Toezicht veelvuldig en intensief overleg gepleegd met de juridisch adviseur teneinde tot een goede afwikkeling te kunnen komen.
De beschreven ontwikkelingen hebben gedurende een groot deel van het jaar een bijzonder intensieve inzet van de leden van de Raad van Toezicht gevergd, waarbij als voornaamste doelstellingen hebben gegolden reputatieverlies van het Erasmus College te voorkomen en de rust in de school te bewaren.

In april 2018 is de voorzitter aanwezig geweest bij een thematische bijeenkomst van het kennisuitwisselingsverband Semper Movens waarin is gesproken over de toekomst van ons onderwijs.

Zoals is bepaald en is aangegeven in het Handboek Governance, bespreekt de Raad van Toezicht eenmaal per jaar het functioneren van de raad als geheel en het functioneren van de individuele leden afzonderlijk. Dit heeft op 7 mei jl. plaatsgevonden. Daarbij heeft de RvT als te doen gebruikelijk niet alleen teruggekeken naar 2018 maar (in aanwezigheid van twee nieuw aangetreden RvT-leden) tevens vooruit geblikt naar het lopende jaar 2019.
De bevindingen uit de zelfevaluatie waren (kort geformuleerd) als volgt. De omvang, de expertisemix en het als team (maar ook individueel) optreden van de RvT worden door allen als juist ervaren. Tijdsbelasting, focus en belangenbalans tijdens de vergaderingen zijn zeer naar behoren, dit geldt zeker ook voor de goede afstemmingen met MR en directie. Gedurende het afgelopen jaar werd veel tijd en aandacht besteed aan de situatie en de persoon van de vertrekkende directeur/bestuurder. In het lopende jaar (2019) wil de RvT naast de nadruk op de reguliere toezichthoudende taak en rol de nodige aandacht besteden aan de eigen permanente educatie (PE) en aan het operationaliseren van het stakeholdersbeleid. Dit wordt in de vorm van enkele relevante items aan de toezichtagenda toegevoegd.

De raad is of leden van de raad zijn aanwezig geweest bij diverse activiteiten op school en bij de kick-off van de Business Class Junior.

Gelet op de aandacht die uitging naar de bestuurlijke structuur en gegeven de beperkte complexiteit van het Jaarverslag 2017 is besloten in 2018 geen bespreking met de externe accountant te organiseren. De managementletter en het accountantsverslag gaven geen belangrijke bijzonderheden aan.

Audit Commissie

De audit-commissie adviseert de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid. De commissie heeft tot taak de toezichthoudende rol van de raad ter zake van financiële aangelegenheden meer diepgang te geven. De auditcommissie heeft in 2018 twee keer vergaderd in bijzijn van de Bestuurder en de Directeur Bedrijfsvoering. Van deze vergaderingen is een verslag opgesteld dat in de reguliere RvT-vergadering is besproken en door de Audit Commissie is toegelicht.
De belangrijkste onderwerpen waarover in 2018 is gesproken betreffen de opstelling van het Jaarverslag 2017, de managementletter en het accountantsverslag, de opvolging van benoemde attentiepunten uit het accountantsverslag het jaar daarvoor, tussentijdse financiele rapportages, voorzieningen en reserves m.b.t. personeel en huisvesting en begroting 2018.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie vertegenwoordigt de raad bij de jaarlijkse beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder. In 2018 heeft de Raad van Toezicht in het eerdergenoemde conflict echter aanleiding gezien om geen beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder te voeren.

Besprekingen en besluiten van de Raad van Toezicht

De raad heeft in 2018 de volgende belangrijkste zaken besproken waarbij de RvT de met een *) aangegeven zaken heeft goedgekeurd:

- Bestuursstructuur
- Daling leerlingaantallen, bijsturing van kosten
- Verbreding opleidingsaanbod
- De Zoetermeerse scholensituatie
- Kwalitatieve analyse bij daling leerlingaantallen
- Versterking werving- en communicatie-inspanningen
- Onderwijsresultaten
- Invoering AVG
- Voortgang op Meerjarenbeleidsplan
- Financiële rapportages
- Personele ontwikkelingen en personeelsbeleid
- Inzet ICT in het onderwijs
- Jaarverslag 2017 *)
- Accountantsverslag *)
- Begroting 2019 inclusief financiële meerjarenraming en uitgangspunten daarbij *)
- Werving nieuwe leden RvT

Tot slot

De raad spreekt zijn waardering en dank uit voor de inzet en enthousiasme waarmee het directieteam en de medewerkers ook in 2018 hun functies hebben uitgeoefend, waardoor het Erasmus College haar betekenisvolle positie onverminderd vorm en inhoud kan blijven geven.

Overzicht Hoofd- en nevenfuncties leden Raad van Toezicht

Mw. E.V. Kuipéri

Hoofdfunctie(s):

- n.v.t. (gepensioneerd)

Nevenfunctie(s):

- Bestuurslid van de Stichting tot Steun van het Vrijzinnig Christelijk Lyceum te Den Haag
- Lid van de Klachtencommissie Aanmelden PO

Dhr. M.A.Y.C. Beckand Verwée

Hoofdfunctie(s):

- Bestuurder Crosspring B.V./Business inVentures B.V. / Crosspring Lab B.V./Udoc Group B.V.

Nevenfunctie(s):

- Lid raad van commissaris Neo Finance AB in Litouwen
- Lid bestuur vereniging Creative Community Dutch Innovation Factory
- Aandeelhouder/ adviseur diverse start ups
- Gastdocent diverse hogescholen en universiteiten
- Board member EU project Soft-landing

Dhr. M.R. van Zelst

Hoofdfunctie(s):

- Directeur Financiën Scheepvaart- en Transport College (STC Group) Rotterdam

Nevenfunctie(s):

- Lid Raad van Toezicht scholengroep Leonardo da Vinci Leiden
- Lid Raad van Toezicht Stichting Georganiseerde Eerstelijnszorg Zoetermeer (SGZ)

Dhr. J. Leget

Hoofdfunctie(s):

- Concern coördinator Integriteit Gemeente Rotterdam

Nevenfunctie(s):

- Lid College van Advies Avicenna Academie voor Leiderschap
- Lid Examencommissie Marketing & Management Hogeschool InHolland
- Tutor Strategisch Management, Ondernemen en Ethiek LOI University (MBA)

Mw. P.R. Visser (per 1 juli 2018 afgetreden)

Hoofdfunctie(s):

- Opleidingsmanager Communication & Multimedia Design (CMD) Haagse Hogeschool

Nevenfunctie(s):

- Secretaris Stichting Leer Zelf Online

Overzicht Hoofd- en nevenfuncties directeur-bestuurder

Dhr. C. Molsbergen

Hoofdfunctie:

- Directeur-bestuurder Stichting Erasmus College

(onbezoldigde) Nevenfunctie(s):

- Lid bestuur Stichting Nederlands Thrillerfestival

en vanuit de hoofdfunctie:

- Lid bestuur Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO2807
- Lid besturenoverleg onderwijs Zoetermeer
- Lid visitatiecommissie Nederlandse Dalton Vereniging
- Vertegenwoordiger Besturen Overleg Voortgezet Onderwijs/Gemeente Zoetermeer
- Lid directeuren- en rectorenoverleg Zoetermeer
- Lid Eerste Coöperatief Werkgeversverband Voortgezet Onderwijs
- Lid Besturen- en rectorenoverleg Vereniging Semper Movens, samenwerkingsverband VO scholen regio Haaglanden, Rijnmond, Leiden.

Dhr. J. P. M. Peeters

Hoofdfunctie:

- Directeur-bestuurder [waarnemend] Stichting Erasmus College

Nevenfunctie vanuit de hoofdfunctie:

- Lid bestuur Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO2807
- Lid besturenoverleg onderwijs Zoetermeer
- Lid Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Zoetermeer-Lansingerland
- Vertegenwoordiger Besturen Overleg Voortgezet Onderwijs/Gemeente Zoetermeer
- Lid directeuren- en rectorenoverleg Zoetermeer
- Lid Besturen- en rectorenoverleg Vereniging Semper Movens, samenwerkingsverband VO scholen regio Haaglanden, Rijnmond, Leiden.

Financieel beleid

Financiele kengetallen per 31 december			
	Signalering	Realisatie	Realisatie
	Min	2017	2018
Solvabiliteit 1 excl. voorzieningen	n.v.t.	47,6%	44,0%
Solvabiliteit 2 incl. voorzieningen	< 30%	77,3%	77,5%
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,78	3,05
Rentabiliteit	1 jarig < -10% 2-jarig < -5% 3-jarig < 0%	2,5%	1,3%
Huisvestingsratio	> 10%	5,6%	5,5%
Weerstandsvermogen	< 5%	20,7%	22,0%
Kapitalisatiefactor	> 35%	41,6%	48,2%
waarvan:			
Transactiefunctie		9,9%	11,3%
Financieringsfunctie		22,3%	23,7%
Bufferfunctie	€ 100.000*	9,5%	13,3%
* absolute ondergrens			

Financiële positie balansdatum

Per ultimo 2018 is er sprake van een sterke financiële positie voor Stichting Erasmus College. De belangrijkste graadmeters zijn de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, huisvestingsratio, weerstandsvermogen en kapitalisatiefactor. Alle kengetallen laten gezonde waarden zien.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het totaal eigen vermogen en het balanstotaal en geeft daarmee informatie over de kredietwaardigheid van de stichting. OCW kiest er daarbij voor om de op de balans aanwezige voorzieningen tot het eigen vermogen te rekenen en hanteert een ondergrens voor de solvabiliteit van 30%. De solvabiliteit 2 van de stichting is ultimo 2018 is gestegen van 77,3% naar 77.5%. De solvabiliteit 2 ligt ultimo 2018 boven de minimumgrens van 30% van de inspectie. De stichting kan op lange termijn haar financiele verplichtingen voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeit van de stichting kan worden bepaald aan de hand van de current ratio. Dit kengetal wordt hier berekend door het totaal van de vlottende activa (vorderingen plus liquide middelen) te delen door alle korte termijn verplichtingen (kortlopende schulden). De liquiditeit van de stichting is gestegen van 2,78 naar 3,05. De stichting kan hiermee de financiële verplichtingen op korte termijn voldoen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding weer tussen het resultaat en de totale baten. Ook voor deze indicator zijn signaleringsgrenzen aangegeven. OCW hanteert een ondergrens van -10%. De rentabiliteit is gedaald van 2,5% naar 1.3%.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten (incl. afschrijving gebouwen) en de totale lasten. Ook voor deze

indicator zijn signaleringsgrenzen aangegeven. OCW hanteert een bovengrens van 10%. De stichting hecht een grote waarde aan de staat van het gebouw. Om dit met beperkte middelen te realiseren, tracht het Erasmus College onder de signaleringsgrens van 10% te blijven. Met 5.5% blijft de stichting onder de signaleringsgrens van 10%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en de totale baten en legt daarmee een verband tussen de omvang van het eigen vermogen en de bedrijfsvoering. Het weerstandsvermogen is ultimo 2018 gestegen van 20,7% naar 22%. Uit de risicomatrix op blz. 41 heeft het Erasmus College voldoende aan 17%.

Kapitalisatiefactor

Om vast te stellen of de stichting mogelijk over te veel middelen beschikt die nog niet zijn ingezet in het onderwijsproces, introduceerde de commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen een financieel kengetal “Kapitalisatiefactor”. De definitie van de commissie is als volgt: Mate waarin het kapitaal wordt benut voor vervulling van taken. De kapitalisatiefactor is het startpunt van de berekening van de beschikbare financiële buffer en wordt berekend door de telling van de debetzijde van de balans te verminderen met de boekwaarde van de post gebouwen en terreinen en dit totaal te delen door de totale baten vermeerderd met de rentebaten. De insteek hierbij is dus primair het kapitaal (activazijde van de balans) en niet het (eigen) vermogen (de passivazijde van de balans). De signaleringswaarde van de kapitalisatiefactor heeft de commissie bepaald op 35% voor grote besturen en 60% voor kleine besturen.

Binnen de kapitalisatiefactor wordt een drietal functies onderscheiden, namelijk:

- De transactiefunctie betreft de middelen die moeten worden aangehouden om de kortlopende schulden te voldoen. De transactiefunctie wordt berekend door het bedrag van de kortlopende schulden te delen door het totaal van de jaarlijkse baten.
- De financieringsfunctie betreft de middelen die moeten worden aangehouden om de materiele vaste activa (niet zijnde gebouwen en terreinen) te zijner tijd te kunnen vervangen. Als vervangingswaarde wordt aangemerkt de cumulatieve aanschafwaarde van de materiële vaste activa (niet zijnde gebouwen en terreinen). Het percentage voor de vervangingswaarde is voor grote schoolbesturen in het VO gesteld op 75%. De procentuele financieringsfunctie wordt berekend door 75% van de vervangingswaarde van de materiële vaste activa (niet zijnde gebouwen en terreinen) te delen door het totaal van de jaarlijkse baten.
- De bufferfunctie betreft de middelen die moeten worden aangehouden om onvoorziene risico`s te kunnen opvangen. De financiële buffer is gestegen van 9,5% naar 13,3%.

Financiën

Financiële analyse vergelijking realisatie 2018 – begroting 2018

(in euro`s)

	2018		Begroting 2018		Afwijking	
Baten						
Rijksbijdragen	13.033.029		12.667.113		365.916	
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.000		2.000		-	
Overige baten	658.998		680.633		-21.635	
Totaal baten		**13.694.027**		**13.349.746**		**344.281**
Lasten						
Personeelslasten	10.713.611		10.469.908		243.703	
Afschrijvingen	350.961		370.000		-19.039	
Huisvestingslasten	713.417		736.000		-22.583	
Overige lasten	1.741.128		1.691.838		49.290	
Totaal lasten		**13.519.117**		**13.267.746**		**251.371**
Saldo baten en lasten		174.910		82.000		92.910
Financiële baten en lasten		-3.193		2.000		-5.193
Resultaat		171.717		84.000		87.717
Belastingen		-		-		-
Resultaat deelnemingen		-		-		-
		171.717		84.000		87.717
Resultaat na belastingen						
Resultaat derden		-		-		-
		171.717		84.000		87.717
Netto resultaat						
Buitengewoon resultaat		-		-		-
		171.717		84.000		87.717
Totaal resultaat						

Analyse van het resultaat 2018 t.o.v. de begroting
Het resultaat in 2018 bedraagt € 171.717 positief en is daarmee € 87.717 positiever dan begroot. Dit verschil wordt veroorzaakt door een stijging van de baten met € 344.281, terwijl de exploitatielasten stijgen met € 251.371.

Toelichting baten:
De stijging van de baten van € 344.281 wordt veroorzaakt door:

Rijksbijdragen
Stijging van de rijksbijdragen met € 365.916 wordt grotendeels veroorzaakt door gewijzigde normbedragen ter compensatie van de stijging lasten.

Exploitatiebekostiging	€	23.446
Lesmateriaal	€	8.713
Bekostiging personeelskosten	€	278.857
Doorbetalingen SWV	€	28.835
Uitkeringskosten	€	15.886
Overige bekostiging	€	10.179
Totaal	**€**	**365.916**

Exploitatiekosten en lesmateriaal
In 2018 zijn de normbedragen verhoogd i.v.m. loon- en prijsbijstelling (1,59%).

Bekostiging personeelskosten
Per 1 januari 2018 heeft het ABP de pensioenpremie verhoogd, ter compensatie is de GPL vanaf januari 2018 verhoogd met (2,61%).

Doorbetalingen SWV
De beschikking toekenning budget breedteondersteuning 2018 is verhoogd naar € 50.292.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies
De overige overheidsbijdragen en –subsidies liggen in lijn met de begroting.

Overige baten
De overige baten zijn voorzichtig begroot. De overige baten dalen t.o.v. de begroting met € 21.635.

Verhuur	€	4.257-/-
Sponsoring	€	600-/-
Ouderbijdragen	€	4.785
Bijdrage schoolkosten	€	37.462-/-
Overige baten	€	15.899
Totaal	**€**	**21.635-/-**

Bijdrage schoolkosten
De bijdrage schoolkosten zijn gedaald met € 37.462 t.o.v. de begroting. Dit wordt veroorzaakt door minder leerlingen op reis zijn gegaan dan verwacht.

Overige
De overige baten zijn gedaald met € 15.899 vanwege het organiseren van het docenten toneel en incidentele baten.

Toelichting lasten:
De Totale lasten stijgen met € 251.371 Dit wordt veroorzaakt door:

Personeelslasten
De personele lasten stijgen met € 243.703.

Lonen en salarissen	€ 28.099-/-
Overige personele lasten	€ 276.848
Ontvangen vergoedingen	€ 5.045 -/-
Totaal	€ 243.703

Lonen en salarissen
De daling van de salariskosten wordt o.a. veroorzaakt door de stijging van de pensioenpremie. Het ABP heeft de pensioenpremie per 1 januari 2018 verhoogd en de salariskosten zijn vanaf juni 2018 structureel verhoogd (wijziging CAO). De vervangingskosten zijn gedaald met circa € 194.000 t.o.v. de begroting. Per saldo dalen de reguliere personeelslasten met € 28.099.

Overige personele lasten
De overige personele lasten stijgen met € 276.848. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra inhuur personeel en extra dotatie aan de personele voorziening ad. € 157.000.

Afschrijvingen
De afschrijvingen dalen met € 19.039 door uitstel van investeringen.

Huisvestingslasten
De huisvestingslasten dalen met € 22.583. Dit wordt veroorzaakt door incidentiele vergoeding voor verbruik gas van een gymlocatie die door de gemeente Zoetermeer is verstrekt.

Overige lasten
De overige lasten zijn gestegen met € 49.290. Dit wordt veroorzaakt door:

Leer- en hulpmiddelen	€ 62.250
Inventaris, ICT en apparatuur	€ 7.000 -/-
Overige lasten	€ 6.040 -/-
Totaal	€ 49.290

Leer- en hulpmiddelen
De kosten voor gratis lesmateriaal stijgen met € 62.250. Dit wordt o.a. veroorzaakt door tussentijds wijzigen van lesmethode(s) en doordat leerlingen tussentijds van studiekeuze wisselen en de opgelegde bezuiniging van € 10% is niet gerealiseerd.

Inventaris, ICT en apparatuur
De kosten dalen met € 7.000. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat er minder extern personeel is ingehuurd dan verwacht op het gebied van wifi, servers en firewall.

Overige lasten
De lasten dalen met € 6.040. Dit wordt o.a. veroorzaakt door enerzijds minder uitgaven door de secties en anderzijds door uitgaven die niet waren begroot.

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten wijken t.o.v. de begroting met € 5.193 af. Dit wordt veroorzaakt door een lager dan voorziene rentevergoeding op de liquide middelen en door meer IDEAL transacties (facturen richting ouders).

Financiële analyse vergelijking realisatie 2018 – realisatie 2017

(in euro`s)

	2018		2017		Afwijking	
Baten						
Rijksbijdragen	13.033.029		12.993.546		39.483	
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.000		2.387		-387	
Overige baten	658.998		700.018		-41.020	
Totaal baten		**13.694.027**		**13.695.950**		**-1.924**
Lasten						
Personeelslasten	10.713.611		10.602.097		111.514	
Afschrijvingen	350.961		306.411		44.550	
Huisvestingslasten	713.417		718.097		-4.680	
Overige lasten	1.741.128		1.727.092		14.036	
Totaal lasten		**13.519.117**		**13.353.696**		**165.421**
Saldo baten en lasten		174.910		342.254		-167.344
Financiële baten en lasten		-3.193		-286		-2.907
Resultaat		171.717		341.968		-170.251
Belastingen		-		-		-
Resultaat deelnemingen		-		-		-
		171.717		341.968		-170.251
Resultaat na belastingen						
Resultaat derden		-		-		-
		171.717		341.968		-170.251
Netto resultaat						
Buitengewoon resultaat		-		-		-
		171.717		341.968		-170.251
Totaal resultaat						

Analyse van het resultaat 2018 t.o.v. voorgaand jaar
Het resultaat in 2018 bedraagt € 171.717 positief en is daarmee € 170.251 negatiever dan in 2017. Dit verschil wordt veroorzaakt door een daling van de baten met € 1.924 en de lasten stijgen in totaal met € 165.421

De daling van de baten van € 1.924 wordt veroorzaakt door:

Rijksbijdragen
Stijging van de rijksbijdragen met € 39.483 wordt grotendeels veroorzaakt door gewijzigde leerlingenaantallen en gewijzigde normbedragen ter compensatie van de stijging van de exploitatielasten.

Exploitatiebekostiging	€ 20.426-/-
Lesmateriaal	€ 5.611-/-
Bekostiging personeelskosten	€ 28.916
Subsidie doorstroomprogramma	€ 10.208
Prestatiebox	€ 32.477
Subsidie zomerschool	€ 10.000-/-
Overige bekostiging	€ 11.752
Vermindering uitkeringskosten	€ 7.833-/-
Totaal	€ 39.483

Exploitatiekosten en lesmateriaal
De daling wordt veroorzaakt door enerzijds daling van de leerlingen en anderzijds doordat er in 2018 e normbedragen zijn verhoogd i.v.m. loon- en prijsbijstelling (1,59%).

Bekostiging personeelskosten
De personele bekostiging steeg met € 28.916. Dit wordt veroorzaakt door een lager leerling aantal en per 1 januari 2018 is de GPL verhoogd met (2.61%) , ter compensatie van de gestegen personele lasten.

Subsidie doorstroomprogramma en zomerschool
In 2017 is er een subsidie ontvangen voor de periode aug t/m dec 2017 en in 2018 is er voor het gehele jaar een subsidie ontvangen. De subsidie zomerschool wordt vanaf 2018 niet meer aangevraagd.

Prestatiebox
De prestatiebox is gestegen met € 32.477. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds een daling van het aantal leerlingen en anderzijds een stijging van het normbedrag.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies
De overige overheidsbijdragen en subsidies lagen in lijn met voorgaand jaar.

Overige baten
De overige baten dalen met € 41.020 . Dit wordt veroorzaakt door minder leerlingen en door incidentele baten zoals docententoneel, organiseren van een dalton studiedag.

Verhuur	€ 4.515-/-
Sponsoring	€ 1.052 -/-
Ouderbijdragen	€ 4.600 -/-
Bijdrage schoolkosten	€ 5.105-/-
Overige baten	€ 25.748-/-
Totaal	€ 41.020-/-

Personeelslasten
De personele lasten zijn gestegen met € 111.514. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door stijging van de pensioenpremie, wijziging CAO extra inhuur extern personeel en door het vormen van een personele voorziening en anderzijds is het gemiddeld aantal FTE t.o.v. voorgaand jaar afgenomen.

Bij aanvang van het nieuwe schooljaar 2018-2019 is een aantal tijdelijke contracten niet verlengd waardoor het gemiddelde aantal FTE over het jaar circa 5 FTE lager is t.o.v. voorgaand jaar. Zowel in 2018 als in 2017 is er een eenmalige uitkering uitbetaald aan het personeel.

Reguliere salariskosten	€ 232.279-/-
Inhuur extern personeel	€ 120.279
Dotatie personele voorziening	€ 150.948
Overige personele lasten	€ 52.078
Uitkeringen van het UWV	€ 20.488
Totaal	€ 111.514

Afschrijvingen
De afschrijvingen stijgen met € 44.550 door investeringen.

Huisvestingslasten
De huisvestingslasten dalen t.o.v. voorgaand jaar met € 4.680. Dit wordt veroorzaakt door:

Onderhoud	€	1.776
Energielasten	€	24.344 -/-
Huur	€	6.954
Heffingen	€	4.386
Schoonmaak	€	4.150
Overige huisvestingslasten	€	2.398
Totaal	€	4.680-/-

De energielasten dalen met € 24.344 vanwege een vordering voor het gasverbruik van een gymzaal over meerdere jaren van de gemeente Zoetermeer.

Overige lasten

De overige lasten stijgen met € 14.036. Dit wordt veroorzaakt door:

Administratie- beheerslasten	€	1.199
Inventaris, ICT en apparatuur	€	18.674
Leer- en hulpmiddelen	€	7.583
Overige lasten	€	13.420 -/-
Totaal	€	14.036

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten daalden met € 2.907. Dit wordt veroorzaakt door een lagere rente vergoeding op de liquide middelen.

Continuïteitsparagraaf

Algemeen

De meerjarenbegroting bestrijkt een tijdvak van vijf kalenderjaren. Het eerste kalenderjaar betref de realisatie. Het tweede kalenderjaar wordt beschouwd als de begroting, de begroting is vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. De opvolgende kalenderjaren worden beschouwd als een raming.

Leerlingen

	18/19	*19/20*	*20/21*	*21/22*	*22/23*
leerjaar 1	281	300	300	300	300
leerjaar 2	301	284	298	298	299
leerjaar 3	357	312	283	293	295
leerjaar 4	389	375	355	329	337
leerjaar 5	302	286	263	234	211
leerjaar 6	97	104	131	134	92
	1.727	1.661	1.630	1.589	1.535
vavo	16	23	21	19	17
totaal	1.743	1.684	1.651	1.608	1.552

sub mavo	353	374	405	428	449
sub 1e fa	683	612	570	560	559
sub 2e fa	691	675	655	601	526
	1.727	1.661	1.630	1.589	1.535
vavo	16	23	21	19	17
totaal	1.743	1.684	1.651	1.608	1.552

Het leerlingenaantal is van 2009 t/m 2016 sterk gestegen, van 1.477 in 2009 naar 1.868 in 2015. De aanmelding voor schooljaar 2017-2018 is circa 50 leerlingen lager dan de hoge (gemaximeerde) aantallen in voorgaande jaren.
Dit gebeurt in hetzelfde jaar waarin een groot aantal leerlingen uit havo 5 (de “lichting enorme aanmeldingen 2012/2013”) de school zal verlaten. De prognose is dat het totaal aantal leerlingen daardoor sneller zal dalen.

Er zit nog steeds een groot aantal leerlingen in de bovenbouw. Deze zal in de komende jaren de school gaan verlaten. Verwacht wordt dat dit onvoldoende gecompenseerd wordt door de nieuwe aanmeldingen. Er is een prognose opgesteld met een aanname van 300 nieuwe aanmeldingen per jaar. Dan nog zien wij het totaal aantal leerlingen afnemen van 1.743 in 18/19 naar 1.552 in 22/23. Hierop zal het beleid afgestemd moeten worden.

Personeel

per 31/12 *]	2018	2019	2020	2021	2022
directie	6,00	4,00	4,00	4,00	4,00
docenten	91,60	87,20	85,10	83,20	81,00
ondersteunin	28,50	28,00	28,00	28,00	28,00
totaal	126,10	119,20	117,10	115,20	113,00

‘ ontslag boventalligheid is hierin opgenomen

Door de golfbeweging in het aantal leerlingen, volgt uiteraard een golfbeweging in het personeelsbestand. Het mag duidelijk zijn dat bij afname van het aantal leerlingen, ook het aantal lessen zal afnemen. Aangezien de bekostiging afhankelijk is van het aantal leerlingen, zal dit consequenties hebben op het personeelsbestand, zowel voor directie, onderwijzend personeel en ondersteunend personeel.

De afname in de fte’s proberen we zo veel mogelijk te realiseren door natuurlijk verloop. Ook het stimuleren van mobiliteit zal worden aangewend.

Meerjarenbegroting en exploitatie

Op basis van nu beschikbare gegevens zien balans en meerjarenbegroting er de komende jaren als volgt uit.

Baten en lasten	Realisatie 2018	T+1 Begroting 2019	T+2 Raming 2020	T+3 Raming 2021
baten				
Rijksbijdragen	13.033.029	12.557.000	11.976.000	11.714.000
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.000	2.000	2.000	2.000
Overige baten	658.998	651.000	621.000	610.000
Totaal baten	13.694.027	13.210.000	12.599.000	12.326.000
Lasten				
Personeelslasten	10.713.611	10.539.000	10.047.000	9.783.000
Afschrijvingslasten	350.961	370.000	344.000	330.000
Huisvestingslasten	713.417	748.000	695.000	667.000
Overige lasten	1.741.128	1.663.000	1.534.000	1.507.000
Totaal lasten	13.519.117	13.320.000	12.620.000	12.287.000
Financiële baten en lasten	-3.193	-	-	-
Netto resultaat	171.717	-110.000	-21.000	39.000

Balans	Realisatie 2018	T+1 Begroting 2019	T+2 Raming 2020	T+3 Raming 2021
Activa				
Materiële vaste activa	2.137.054	2.250.000	2.256.000	2.262.000
Vorderingen	228.500	158.000	150.000	150.000
Liquide middelen	4.474.069	4.434.000	4.318.000	4.582.000
Totaal activa	6.839.623	6.842.000	6.724.000	6.994.000
Passiva				
Eigen vermogen	3.008.250	2.870.000	2.849.000	2.888.000
Voorzieningen	2.290.632	2.395.000	2.397.000	2.746.000
Kortlopende schulden	1.540.741	1.577.000	1.478.000	1.360.000
Totaal passiva	6.839.623	6.842.000	6.724.000	6.994.000

Ontwikkeling financiële kengetallen

Het onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de financiële kengetallen van 2018 tot en met 2021.

Financiele kengetallen					
			T+1	T+2	T+3
	Signalering	Realisatie	Begroting	Raming	Raming
	Min	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteit 1 excl. voorzieningen	n.v.t.	44,0%	41,9%	42,4%	41,3%
Solvabiliteit 2 incl. voorzieningen	< 30%	77,5%	77,0%	78,0%	80,6%
Liquiditeit	< 0,75	3,05	2,91	3,02	3,48
Rentabiliteit	1 jarig < -10% 2-jarig < -5% 3-jarig < 0%	1,25%	-0,83%	-0,17%	0,32%
Huisvestingsratio	> 10%	5,53%	5,87%	5,78%	5,71%
Weerstandsvermogen	< 5%	22,0%	21,7%	22,6%	23,4%
Kapitalisatiefactor	> 35%	48,2%	50,3%	52,1%	55,7%
waarvan:					
Transactiefunctie		11,3%	11,9%	11,7%	11,0%
Financieringsfunctie		23,7%	23,1%	24,2%	24,7%
Bufferfunctie	€ 100.000*	13,3%	15%	16%	20%
* absolute ondergrens					

Financiën

Op basis van het leerlingenaantal, de verwachte rijksbekostiging, het activiteitenplan en het meerjaren onderhoudsplan wordt jaarlijks een geactualiseerde (meerjaren-)begroting opgesteld. De realisatie van de financiële en personele doelstellingen wordt gemonitord middels maandelijkse rapportages aan directeur-bestuurder en kwartaalrapportages aan Raad van Toezicht. De rapportages worden gebruikt om indien nodig bij te sturen gedurende het jaar. Jaarlijks wordt voor 1 juli verslag gedaan van de activiteiten middels het jaarverslag. De school is volop bezig met administratieve proces- en procedurebeschrijvingen, actualisering van formele documentatie en ontwikkeling van betere financiële sturingsinformatie.

Huisvesting

Na de zeer ingrijpende renovatie en vernieuwbouw in de periode 2010 – 2012 en de plaatsing van vier extra tijdelijke lokalen in 2015 in verband met stijging van het leerlingenaantal, verwachten we geen ingrijpende huisvestingsoperaties. Indien het totale leerlingenaantal de vier tijdelijke lokalen overbodig maakt, zullen we deze afstoten.

Het Meerjarenonderhoudsplan en de voorzieningen voor vervanging van inventaris zijn eind 2015 geactualiseerd, noodzakelijk na de nieuwbouw en renovatie, waarna de meerjarenbegroting daarop is aangepast vanaf 2016. In de komende jaren zullen we in samenspraak met de Gemeente Zoetermeer nagaan in hoeverre we ‘de duurzaamheid’ van ons gebouwencomplex verder kunnen vergroten.
Op ICT gebied hebben we de stabiliteit van het ‘net’ vergroot door deelname aan een initiatief uit het lokale bedrijfsleven om een nieuw sneller netwerk in Zoetermeer te realiseren en uit te breiden.

Onderwijs

We richten ons de komende jaren vooral op verdere versterking van de kwaliteit van ons onderwijs. In de komende twee schooljaren bereiden we wijzigingen voor in de school- en di-

rectieorganisatie ter anticipatie op pensioneringen van directieleden en directeur-bestuurder.

Treasury

Het Erasmus College houdt zich aan de wettelijke 'regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016', heeft geen leningen of derivaten of beleggingen. Het Erasmus College heeft voldoende middelen op de rekening-courant om op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Overtollige liquide middelen worden aangehouden op spaarrekeningen van twee verschillende banken die voldoen aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Voor het plannen van de omvang en het tijdstip waarop middelen benodigd zijn, is een goede informatievoorziening vanuit de organisatie noodzakelijk. Het gaat dan met name om inzicht in de kasstromen te krijgen. Het treasury-statuut is opgesteld conform regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. De auditcommissie vanuit de Raad van Toezicht houdt mede toezicht op het Treasurybeleid.

Financieringsbehoefte kasstroom

We verwachten voor de komende jaren een daling van het aantal leerlingen. Op basis van de meerjarige liquiditeitsprognose is de verwachting dat er geen beroep wordt gemaakt van externe kredietverstrekkers. De stichting heeft voldoende eigen middelen om haar verplichtingen in de toekomst te kunnen voldoen.

Belangrijkste risico`s en onzekerheden

Definitie

Risico's zijn de effecten van onzekerheden op het behalen van doelstellingen. Onzekerheden ontstaan als gevolg van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over, inzicht in of kennis van een gebeurtenis, de gevolgen daarvan, of de waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet.

Interne risicobeheersing en –controle

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting en jaarrekening een actualisatie gemaakt van mogelijke risico's en de mate waarin deze zich kunnen voordoen. Daar waar uit deze risico-inventarisatie blijkt dat maatregelen nodig zijn, worden deze verwerkt in de (meerjaren)-begroting. Deze risicoanalyse wordt opgenomen in het begrotingsdocument. In de planvorming rond het tot stand brengen van betere managementinformatie ten behoeve van sturing, is maandelijkse rapportage van uitputting van budgetten en ontwikkeling van formatieplaatsen opgenomen. Bestuur, Raad van Toezicht en MR krijgen vervolgens ieder op eigen aggregatieniveau rapportages over de voortgang.

Risico's

In de jaarlijkse begrotingsdocumenten zijn risico's uitputtend beschreven. Hieronder worden de actueel belangrijkste risico's vermeld, inclusief de getroffen maatregelen.

Leerlingenaantal

De voorziene omslag van groei naar daling van het leerlingenaantal door 'uitgroei' van de jaren met (zeer) hoge aanmeldingen, vindt momenteel en de komende paar jaren plaats. Het vanwege de sterke groei ingezette beleid van loting en zeer terughoudend 'PR-beleid' in de afgelopen zes jaar is losgelaten. Dat moet leiden tot een nieuw spilgetal van ca. 300 aanmeldingen voor het 1e leerjaar.

Bekostigingsstelsel en overheidsbeleid

Het overheidsbeleid in combinatie met CAO verplichtingen zorgden in de periode 2010 – 2013 voor snelle stijging van kosten en tekorten in de exploitatie. Dankzij het ingestelde weerstandsvermogen en de doorgevoerde bezuinigingen konden we de sterke leerlingenstijging financieel opvangen.
Onzekerheid over structurele bekostiging is een landelijk probleem. Nu is er nog sprake van veel incidenteel geld. Dat probleem lossen we als school niet op.
De bekostigingssystematiek voor ons soort school (scholengroep 3) is zeer sterk nadelig ten opzichte van de zogenaamde brede scholengemeenschappen. Op basis van de data van de bekostiging 2017 en de leerlingentelling van 1 oktober 2016 heeft het OCW een voorlopige doorrekening van de vereenvoudiging bekostigingsmodel gemaakt. Het herverdeeleffect bij invoering van de vereenvoudig is € 450.000 positief. Aangezien dit bedrag nog onzeker is, is er nog geen rekening gehouden in de (meerjaren)-begroting.

Huisvesting

Het leerlingaantal heeft consequenties voor de omvang van de huisvesting. Investeringen in uitbreiding van lokalencapaciteit worden niet verwacht. De stichting hecht een grote waarde aan de staat van het gebouw. Interne aanpassingen en onderhoud worden opgenomen in de reguliere begroting en in de meerjarenonderhoudsplanning.

CAO

De CAO 2018-2019 bevat verplichtingen die consequenties hebben op termijn, zoals de functiemix en het persoonlijk budget. In combinatie met de onzekere lange termijn bekostiging, houden we rekening met hogere kosten op termijn. Krap toedelen van de formatie en jaarlijkse berekening van de (dan bekende) verplichtingen, moet leiden tot een zodanig weerstandsvermogen dat tegenvallers of daling van bekostiging door dalende leerlingenaantallen, opgevangen kan worden.

Leeftijdsopbouw in relatie tot kosten

Verkorting van salaris carrièrelijnen (van 18 naar 12), uitbreiding van LC en LD functies t.g.v. de functiemix, langer doorwerken t.g.v. verhoging van de AOW leeftijd, langer gebruik maken van bapo-regelingen en persoonlijk budget door meer personeel, leidt tot (sterke) kostenstijging. Verlaging van de gemiddelde leeftijd leidt voor de korte termijn wel tot kostenbesparing, maar zal op middellangere termijn geen soelaas bieden omdat de gemiddelde periode dat docenten naar het maximum bezoldigd worden ca. 15 jaar langer zal worden dan ca. 10 jaar geleden het geval was. Landelijke bekostiging zal dat probleem moeten oplossen.

Op schoolniveau blijven we zo scherp mogelijk toedelen van de formatie. Het weerstandsvermogen moet o.i. ca. 17% bedragen om een toekomstige 'zachte landing' te kunnen realiseren, indien personeel moet afvloeien bij de voorziene daling van het leerlingenaantal in de komende jaren.

Ontwikkeling Risicomatrix

De wens tot verdere professionalisering van ons risicomanagement heeft geleid tot de behoefte de beschreven risico's beter te kunnen kwantificeren. We hanteren daartoe de volgende risicomatrix als uitgangspunt voor het inschatten van de financiële risico's.

Kans / Fin. Gevolgen	Zeer onwaarschijnlijk (< 1 keer per 10 jaar)	Onwaarschijnlijk (< 1 keer per 5 jaar)	Waarschijnlijk (minder dan 1 keer per jaar)	Zeer waarschijnlijk (meerdere keren per jaar)
Catastrofaal (> 3.000.000)	4	8	12	16
Hoog (1.000.000 – 3.000.000)	3	6	9	12
Midden (300.000-1.000.000)	2	4	6	8
Laag (< 300.000)	1	2	3	4

Op basis van deze risicomatrix hebben we onze risico's gekwantificeerd. Verdere ontwikkeling en verfijning staat op de rol, waarbij jaarlijkse actualisering zal plaats vinden in begrotingsdocument en in deze continuïteitsparagraaf.

Risicoanalyse in risicomatrix

Risico	*Gevolgen*	*Beheersing*	*kans*	*gevolg*		*financieel*
sterke daling van het leerlingenaantal op korte termijn	*personeelsoverschot, leegstand van lokalen*	*betrouwbare leerlingen-prognose*	1	1	€	200.000
sterke daling van het leerlingenaantal op langere termijn	*personeelsoverschot, leegstand van lokalen, onvoldoende middelen sociaal plan*	*betrouwbare demografische gegevens, betrouwbare lange termijn leerlingenprognose*	2	2	€	400.000
onvoldoende goed gekwalificeerd onderwijs-gevend personeel (lerarentekort)	*onvoldoende onderwijs-kwaliteit*	*bevoegd personeel in dienst, lesbezoeken, intensieve begeleiding nieuwe docenten, beschikbaar stellen scholingstijd en scholingsbudgetten*	1	1	€	200.000
bezuinigingen rijksoverheid bekostigingsstelsel	*lagere bekostiging (inkomsten)*	*volgen van politieke ont-wikkelingen, onderhouden van bestuurlijke contacten*	2	2	€	400.000
budgetoverschrijdingen bij nieuwbouw (huisvesting)	*financiële schade*	*contracteren van betrouw-bare partijen*	1	1	€	200.000
personeelsdossiers onvolledig	*onvoldoende aantoonbare grond voor ontslag*	*periodieke personeels-beoordeling en vastlegging in dossiers*	1	1	€	200.000
Juridische problematiek	*Hogere kosten, imago schade*	*Zorgvuldige dossiervorming, contractenbeheer, verzekeringen*	1	1	€	200.000
werkdruk medewerkers	*stijging van vervanging-kosten*	*zorg dragen voor goed taak- en verzuimbeleid, voldoende buffer realiseren, duurzame inzetbaarheid realiseren*	1	1	€	200.000
calamiteit op school	*materiele schade, immate-riele schade*	*aanwezigheid calamiteiten-plannen, BHV trainingen, brandbeveiliging, financiële buffer, verzekeringen, sociaal veiligheidsbeleid, communi-catieplannen*	1	1	€	200.000
Totaal						2.200.000

Uit bovenstaande risicoanalyse blijkt dat bij benadering een buffer van ca. € 2,2 miljoen noodzakelijk is. Ten opzichte van de totale begrote baten van € 13,2 miljoen in 2019 betekent dit een buffer van 16,7%. Uit de bovengenoemde tabel met cijfers over de meerjarenbegroting blijkt dat deze buffer de komende jaren voldoende is.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na resultaatbestemming)

euro`s)

	2018		2017	
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	-		-	
Materiële vaste activa	2.137.054		2.211.998	
Financiële vaste activa	-		-	
Totaal vaste activa		2.137.054		2.211.998
Vlottende activa				
Voorraden	-		-	
Vorderingen	228.500		221.690	
Effecten	-		-	
Liquide middelen	4.474.069		3.524.299	
Totaal vlottende activa		4.702.570		3.745.989
Totaal activa		6.839.623		5.957.988
Passiva				
Eigen vermogen				
Aandeel van derden	-		-	
Groepsvermogen	3.008.250		2.836.533	
Totaal eigen vermogen		3.008.250		2.836.533
Voorzieningen		2.290.632		1.771.901
Langlopende schulden		-		-
Kortlopende schulden		1.540.741		1.349.553
Totaal passiva		6.839.623		5.957.988

Staat van baten en lasten over 2018

(in euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Baten						
Rijksbijdragen	13.033.029		12.667.113		12.993.546	
Overige overheids bijdragen en -subsidies	2.000		2.000		2.387	
Baten werk in opdracht van derden	-		-		-	
Overige baten	658.998		680.633		700.018	
Totaal baten		**13.694.027**		**13.349.746**		**13.695.950**
Lasten						
Personeelslasten	10.713.611		10.469.908		10.602.097	
Afschrijvingen	350.961		370.000		306.411	
Huisvestingslasten	713.417		736.000		718.097	
Overige lasten	1.741.128		1.691.838		1.727.092	
Totaal lasten		**13.519.117**		**13.267.746**		**13.353.696**
Saldo baten en lasten		174.910		82.000		342.254
Financiële baten en lasten		-3.193		2.000		-286
Resultaat		171.717		84.000		341.968
Belastingen		-		-		-
Resultaat deelnemingen		-		-		-
		171.717		84.000		341.968
Resultaat na belastingen						
Resultaat derden		-		-		-
		171.717		84.000		341.968
Netto resultaat						
Buitengewoon resultaat		-		-		-
		171.717		84.000		341.968
Totaal resultaat						

Kasstroomoverzicht over 2018

(in euro`s)

	2018		2017	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		174.910		342.254
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	350.961		306.411	
Mutatie voorzieningen	518.731		313.077	
		869.692		619.488
Veranderingen in werkkapitaal				
Kortlopende vorderingen	-6.810		-45.550	
Kortlopende schulden	191.188		-14.001	
		184.378		-59.551
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen interest	846		3.832	
Betaald interest	-4.039		-4.118	
		-3.193		-286
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**1.225.787**		**901.905**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-276.017		-576.452	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		-	
Overige investeringen financiële vaste activa	-		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-276.017		-576.452
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	-		-	
Aflossing langlopende schulden	-		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-		-
Mutatie liquide middelen		949.770		325.453
Beginstand liquide middelen	**3.524.299**		**3.198.846**	
Eindstand liquide middelen	**4.474.069**		**3.524.299**	
Mutatie liquide middelen		**949.770**		**325.453**

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2018

Waarderingsgrondslagen

Algemene informatie
De Stichting Erasmus College is statutair gevestigd Van Doornenplantsoen 31, 2722 ZA te Zoetermeer. Het Erasmus College staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41150726. De Stichting is het bevoegd gezag (37052) van één Brinnummer te weten 00PJ.

Juridische vorm en activiteiten
De Stichting Erasmus College te Zoetermeer biedt onderwijs aan voor mavo, havo, atheneum en gymnasium in Zoetermeer. De Stichting bestuurt alleen het Erasmus College. Er zijn geen nevenstichtingen of andere instellingen waar de school zeggenschap in heeft.

Gehanteerde valuta
De in de jaarrekening opgenomen geldbedragen zijn uitgedrukt in euro's.

Presentatie
De jaarrekening over 2018 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings-, en verslaggevingsvoorschriften opgenomen. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Waardering van de activa en passiva
De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, inclusief BTW. BTW is zeer beperkt aftrekbaar. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid.
Extra baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Verplichtingen en mogelijke extra lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering. De jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.
De activeringsgrens voor materiële vaste activa is € 1.500. Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiva kant van de balans. Er wordt afgeschreven vanaf de maand volgend op de ingebruikname. Op het schoolgebouw rust een economisch claimrecht van de gemeente Zoetermeer. Het juridische eigendom van het gebouw berust bij de Stichting Erasmus College. Vanwege de onbeperkte gebruiksduur wordt op de ondergrond van gebouwen niet afgeschreven.
De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen : 10 jaar
- ICT : 3-10jaar
- Apparatuur : 3-10 jaar
- Meubilair : 7-20 jaar

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Oninbare vorderingen worden afgeboekt.

Algemene reserve
De algemene reserve (weerstandsvermogen) geldt als zekerheidsstelling van de continuïteit van de organisatie op de lange termijn. Het is opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten, welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. Indien er sprake is van een negatief resultaat, dan wordt dit ten laste van de algemene reserve gebracht. De resultaatbestemmingen zijn in de jaarrekening over het verslagjaar verwerkt. De gelden die zijn opgenomen onder het eigen vermogen betreffen publieke gelden.

Voorzieningen
Onder de voorziening is een vijftal voorzieningen opgenomen: groot onderhoud, jubilea, spaarverlof, personeel en duurzame inzetbaarheid. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.
Een voorziening in verband met verplichtingen wordt uitsluitend genomen indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De organisatie heeft een huidige in recht afdwingbare of feitelijke verplichting op grond van gebeurtenissen uit het verleden;
- Een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.
- Het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorziening groot onderhoud
Deze voorziening moet leiden tot een evenwichtige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw en wordt bepaald op basis van de te verwachten uitgaven voor groot onderhoud over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Erasmus College maakt gebruik van deze tijdelijke regeling

Voorziening jubilea uitkeringen
De hoogte van deze voorziening wordt per begrotingsjaar bepaald, waarin wordt nagegaan wie in het verslagjaar recht hebben op een jubileumuitkering. De voorziening wordt jaarlijks bepaald door het aantal personeelsleden (in fte`s) te vermenigvuldigen met een bedrag van € 550.

Voorziening spaarverlof
De voorziening spaarverlof is opgebouwd om de kosten van vervangers te betalen wanneer personeelsleden het gespaarde verlof opnemen. De voorziening is berekend op basis van de werkelijk gespaarde uren vermenigvuldigd met de op dat moment geldende GPL.

Personele voorziening
De voorziening personeel is gevormd ter dekking van de kosten inzake ontslagvergoedingen, welke voor rekening zijn van het bestuur.

Levensfase bewust beleid
De voorziening is berekend op basis van de werkelijk gespaarde uren vermenigvuldigd met het uurtarief OP en OOP (GPL delen door de normjaartaak). De voorziening is niet opgenomen tegen de contante waarde, noch dat er rekening is gehouden met een vetrekkans. Hiervoor is het inrichten van een voorziening Levensfase bewust beleid noodzakelijk binnen bepaling van de Regeling Jaarverslaggeving ter financiering van mogelijke vervanging.

Kortlopende schulden
Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.
De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Pensioenverplichtingen
De Stichting Erasmus College heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfond (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De Stichting Erasmus College heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2018 103,8%.

Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen worden tijdsevenredig aan het jaar toegerekend waarop deze betrekking hebben. De niet-geoormerkte OCW-subsidies en geoormerkte OCW-subsidies zonder verrekening clausule worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij op basis van een bestedingsplan mag worden aangenomen dat de met subsidie bekostigde activiteiten nog niet in dat jaar hebben plaatsgevonden. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Bepaling van het resultaat
Bij de bepaling van het exploitatieresultaat worden de baten en lasten toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Vergelijkende cijfers
Voor zover van toepassing is ter vergelijking de realisatie opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente vastgestelde begroting van het verantwoordingsjaar.

Cijfers ter vergelijking zijn voor vergelijkingsdoeleinden waar nodig aangepast.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:
(Euro`s)

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Vaste bedrijfsmiddel in uitvoering en vooruitbetaald	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Stand aan het begin van de periode						
Aanschafwaarde, begin van de periode	331.813	4.065.950	-	-	-	4.397.763
Cumulatieve afschrijvingen, begin van de periode	75.065	2.110.700				2.185.765
Boekwaarde, begin van de periode	256.748	1.955.250	-	-	-	2.211.998
Verloop gedurende de periode						
Investeringen	12.110	263.907	-	-	-	276.017
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	34.392	316.569	-	-	-	350.961
Afschrijvingen desinvesteringen			-	-	-	-
Mutaties	-22.283	-52.662	-	-	-	-74.945
Stand aan het einde van de periode						
Aanschafwaarde, einde van de periode	343.923	4.329.857	-	-	-	4.673.780
Cumulatieve afschrijvingen, einde van de periode	109.457	2.427.269	-	-	-	2.536.726
Boekwaarde, einde van de periode	234.465	1.902.588	-	-	-	2.137.053

Gebouwen en terreinen

Op het grootste gedeelte van het schoolgebouw rust een economisch claimrecht van de gemeente Zoetermeer. Het schoolgebouw kan bij vervreemding of onttrekking van de onderwijsbestemming worden overgedragen aan de gemeente Zoetermeer. Het juridisch eigendom van het schoolgebouw berust bij de gemeente Zoetermeer.

Inventaris en apparatuur

In 2018 is er ca. € 276.000 geïnvesteerd. De investeringen vallen uiteen in:

- Verbouwingen € 12.000
- Meubilair € 27.000
- ICT € 237.000

€ 276.000

Toelichting op de balans

Vorderingen

(Euro`s)

	2018		2017	
Vorderingen				
Debiteuren	115.085		82.863	
OCW / EZ	-		-	
Gemeenten en GR's	22.899		23.949	
Personeel	-		-	
Overige vorderingen	31.907		17.441	
Totaal vorderingen		**169.891**		**124.253**
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	138.721		86.012	
Vooruitgefactureerde bedragen	27.148		75.575	
Verstrekte voorschotten	-120		1.500	
Te ontvangen interest	329		2.207	
Overige overlopende activa	-		-	
Totaal overlopende activa		**166.079**		**165.294**
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen		**-107.469**		**-67.857**
Totaal vorderingen		**228.500**		**221.690**

Debiteuren

Onder de debiteuren worden de nog te ontvangen gelden van ouders van leerlingen verantwoord. De debiteuren kunnen we uitsplitsen in:

- Vrijwillige ouderbijdrage voor het schooljaar 2018-2019 € 31.555
- Vrijwillige ouderbijdrage voor het schooljaar 2017-2018 € 27.509
- Vrijwillige ouderbijdrage voor het schooljaar 2016-2017 € 23.629
- Schoolkosten voor het schooljaar 2016-2017 € 4.289
- Schoolkosten voor het schooljaar 2017-2018 € 6.403
- Schoolkosten voor het schooljaar 2018-2019 € 14.069
- Overige debiteuren € 7.631

Totaal debiteuren € 115.085

Voorziening oninbare vorderingen

Voor de openstaande debiteuren is een voorziening gevormd ad. € 107.469 in verband met oninbare facturen uit voorgaande jaren.

Gemeente en GR`s

De vordering op de gemeente Zoetermeer betreft het verbruik van gas van een gymlocatie

Overige vorderingen

Overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen subsidie zonnepanelen, telefoonprovider, verzekeringsmaatschappij en het UWV.

Vooruitbetaalde bedragen

De vooruitbetaalde bedragen betreffen facturen die betrekking hebben op 2019.

Toelichting op de balans

Liquide middelen

(Euro`s)

	2018		2017	
Liquide middelen				
Kasmiddelen	2.479		2.807	
Tegoeden op bankrekeningen	1.172.323		558.202	
Deposito`s	3.299.267		2.963.290	
Schatkistbankieren	-		-	
Totaal liquide middelen		**4.474.069**		**3.524.299**

Toelichting

Het dagelijkse betalingsverkeer vindt plaats via de ABN AMRO Bank N.V., de inning van debiteuren loopt via de Rabobank. De liquide middelen zijn direct opeisbaar door de stichting. De mutatie t.o.v. 2017 wordt toegelicht in het kasstroomoverzicht.

Toelichting op de balans

Eigen vermogen

(Euro`s)

De mutaties in het eigen vermogen zijn als volgt samengesteld.

	Saldo per 01-01-2018	Resultaat verslagperiode	overige mutatie verslagperiode	Saldo per 31-12-2018
Eigen vermogen, posten				
Algemene reserve	2.576.465	161.717	240.000	2.978.181
Bestemmingsreserve	260.000	10.000	-240.000	30.000
Herwaarderingsreserve	-		-	-
Andere wettelijke reserves	-	-	-	-
Statutaire reserves	68	-	-	68
Groepsvermogen	-	-	-	-
Aandeel van derden	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	2.836.533	171.717	-	3.008.249
Uitsplitsing bestemmingsreserve				
Bestemmingsreserve lustrum	20.000	10.000	-	30.000
bestemmingsreserve vervanging inventaris	240.000	-	-240.000	-
Totaal bestemmingsreserve	260.000	10.000	-240.000	30.000

Bestemmingsreserve lustrum
Ten behoeve van de viering van het 10e lustrum in 2020 van de school heeft het bestuur besloten hiervoor jaarlijks een bedrag te reserveren van € 10.000 in de periode 2016 - 2020.

Resultaat verslagperiode
Het nettoresultaat over 2018 komt uit op € 171.717 positief. Hiervan komt € 161.717 ten gunste van de algemene reserve en € 10.000 komt ten gunste van de bestemmingsreserve lustrum.

Bestemmingsreserve vervanging inventaris
In 2018 is er besloten om de bestemmingsreserve vervanging inventaris te laten vervallen ten gunste van de algemene reserve.

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van Stichting Erasmus College. Het positieve resultaat van het verslagjaar ad. € 171.717 wordt conform bovenstaande verdeling toegerekend aan het eigen vermogen.

Toelichting op de balans

Voorzieningen

(Euro`s)

	Personele voorzieningen	Voorziening grootonderhoud	Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Voorzieningen, posten				
Voorzieningen, begin van de periode	709.429	1.062.472	-	1.771.901
Dotaties	265.642	310.000	-	575.642
Onttrekkingen	26.661	30.250		56.911
Vrijval	-	-		-
Voorzieningen, einde van de periode	948.410	1.342.222	-	2.290.632

Uitsplitsing personele voorzieningen

	Spaarverlof	Jubilea-voorziening	Levensfase bewust beleid	Personele voorziening	Totaal voorzieningen
Voorzieningen, posten					
Voorzieningen, begin van de periode	221.690	71.203	416.536	-	709.429
Dotaties	29.000	4.234	102.000	157.000	292.234
Onttrekkingen	16.958	5.785	3.918	-	26.661
Vrijval	26.592	-	-	-	26.592
Voorzieningen, einde van de periode	207.140	69.652	514.618	157.000	948.410
Bedrag looptijd maximaal 1 jaar	-	5.279	1.000	157.000	163.279
Bedrag looptijd meer dan 1 jaar	207.140	64.373	513.618	-	785.131
Totaal	207.140	69.652	514.618	157.000	948.410

Voorziening spaarverlof

Een aantal medewerkers maakt gebruik van de mogelijkheid van het spaarverlof, conform de geldende afspraken. De hoogte van de voorziening spaarverlof worden bepaald door de uren te delen door 1.659 uur (normbetrekking) en te vermenigvuldigen met de GPL van de betreffende doelgroep. De waardering van de voorziening spaarverlof is tegen nominale waarde opgenomen.

Jubilea voorziening

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van de jubilea datum aanspraak op een gratificatie. Deze bedraagt bij 25 jaar 50% en bij 40 jaar 100% van het maandsalaris (incl. vakantiegeld).

Levensfase bewust beleid

In het kader van de CAO afspraken duurzame inzetbaarheid waaronder werktijdvermindering en levensfase bewust personeelsbeleid, wordt de mogelijkheid geboden om een spaartegoed op te bouwen dat later tot opnamen leidt. Hiervoor is het inrichten van een voorziening duurzame inzetbaarheid noodzakelijk binnen de bepalingen van de Regeling Jaarverslaglegging ter financiering van mogelijke vervanging.

Personele voorziening
De voorziening is gevorm t.b.v. beëindiging van actief dienstverband in het medewerkersbestand.

Voorziening groot onderhoud
Voor het dekken van de uitgaven van het meerjaren onderhoud aan het gebouw, terrein en de technische installaties is een voorziening groot onderhoud gevormd. De dotatie en de onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) en worden jaarlijks ten laste gebracht van de exploitatie. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht. Het MJOP wordt vijfjaarlijks getoetst door een externe gekwalificeerde partij.

Toelichting op de balans

Kortlopende schulden

(Euro`s)

	2018		2017	
Schulden				
Crediteuren	164.024		74.185	
Schulden aan OCW / EZ	46.096		45.071	
Schulden gemeenten en GR's	-		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	452.771		440.906	
Schulden ter zake van pensioenen	126.521		125.959	
Overige kortlopende schulden	251.715		140.436	
		1.041.127		**826.557**
Totaal schulden				
Overlopende passiva				
Vooruitontvangen bedragen	184.178		207.207	
Vakantiegeld en vakantiedagen	312.300		315.788	
Overige overlopende passiva	3.136		-	
Totaal overlopende passiva		**499.614**		**522.995**
		1.540.741		**1.349.553**
Totaal schulden				

Uitsplitsing schulden aan OCW /EZ

	2018		2017	
Schulden aan OCW /EZ				
Prestatiesubsidie VSV VO 2019	15.908		15.915	
Studieverlof 2019	20.001		21.601	
Doorstroomsubsidie 2019	10.208		10.208	
Overige bekostiging	-22		-2.654	
Totaal schulden aan OCW /EZ		**46.096**		**45.071**

Uitsplitsing overige kortlopende schulden

	2018		2017	
Overige kortlopende schulden				
Reservering bindingstoelage	32.918		34.237	
Solidariteitsfonds	18.966		9.708	
Oudervereniging	13.526		2.149	
Lief en Leed	9.024		11.255	
Leerlingen vereniging	13.063		13.487	
Nog te betalen bedragen	162.472		63.689	
Netto salarissen	1.546		5.711	
Overige kortlopende schulden	200		200	
Totaal overige kortlopende schulden		**251.715**		**140.436**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Vordering op OCW
De Stichting heeft een vordering op het ministerie van OCW ten bedrage van € 775.151 (7,5% van € 10.335.348). Deze vordering is conform de geldende regelgeving op nihil gewaardeerd en als een niet in de balans opgenomen actief verantwoord. Het betreft een vordering uit hoofde van de regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudigde bekostiging voortgezet onderwijs". Deze vordering heeft betrekking op de op balansdatum nog te ontvangen bekostiging voor de pensioenpremie, loonheffing en opgebouwde vakantierechten. De uitbetaling is voorwaardelijk en vindt slechts plaats indien de Stichting op een andere datum dan 1 augustus van een jaar zou ophouden te bestaan.

Gespaarde BAPO rechten
Per 1 oktober 2014 is de oude BAPO-regeling vervallen. Voorheen hadden personeelsleden vanaf 52 jaar recht op 170 uur verlof en vanaf 56 jaar 340 uur verlof. Het aantal opgespaarde BAPO uren t/m schooljaar 2013/2014 bedraagt 3.458 uur. De BAPO verplichting (met een eigen bijdrage van 35% OP en 25% OOP t/m schaal 8) bedraagt per meting € 109.600.

Subsidie RVO
In 2016 zijn er circa 760 zonnepanelen geplaatst op het dak van het Erasmus College. Op 01-10-2016 is de subsidie voor duurzame energieprojecten toegekend door het ministerie van Economische Zaken. De subsidie wordt uitgekeerd in de vorm van een vergoeding per geproduceerde Mwh met een max. van € 304.365 De vergoeding wordt maandelijks uitgekeerd van 01-11-2016 en eindigt op 31-10-2031.

Kopieermachines
Het betreft een leaseovereenkomst van een vijftal kopieerapparaten. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 84 maanden met als ingangsdatum 18-02-2016 tot en met 18-02-2023 voor € 40.000 per jaar.

Vervanging leidingwerk
Omdat we geen betrouwbare schatting kunnen maken van de kosten om het leidingwerk te vervangen, is derhalve besloten om de kosten niet mee te nemen in de voorziening onderhoud. Uit onderzoek moet blijken wat de impact hiervan is.

Schoonmaakapparaten
Het contract met betrekking tot een huurovereenkomst van schoonmaakapparaten eindigt op 01-08-2020. Jaarlijkse kosten € 36.000.

Digitaal facturatiesysteem
Voor het systeem is een contract aangegaan voor een periode van 45 maanden met als ingangsdatum 01-04-2015 en eindigt op 31-12-2018 voor € 4.000 per jaar. Is contract is automatische verlengd en eindigt op 31-12-2019.

Lease contract
Voor het huren van de kluisjes is een contract aangegaan voor een periode van 180 maanden met als ingangsdatum 01-07-2010 en eindigt op 01-07-2025 voor € 27.000 per jaar.

Financiële – en salarisadministratie
Het contract m.b.t. salaris- en de financiële administratie is een contract aangegaan voor een periode van 48 maanden met als ingangsdatum 01-01-2011 en eindigt op 01-01-2019 voor € 34.000 per jaar. Het contract is automatisch verlengt en eindigt op 01-01-2020.

Internet
Voor het gebruik van glasvezelnet is een contract aangegaan voor een periode van 60 maanden met als ingangsdatum 01-04-2015 t/m 31-03-2020 voor € 6.000 per jaar.

Energieleverancier
Er is een leveringsovereenkomst aangegaan met betrekking tot het leveren van gas en elektriciteit met twee leveranciers voor een periode van 72 maanden met als ingangsdatum 01-01-2015 en eindigt op 31-12-2020.

BWW-regeling
De Boven Wettelijk Werkloosheidsuitkering regeling (BWW) wordt gepresenteerd als een niet in de balans opgenomen verplichting.

In 2018 is er aan 7 (ex-) werknemers een uitkering betaald. De verrekening van het Ministerie van OCW in 2018 bedroeg in totaal € 32k.
In 2019 wordt een bedrag verwacht rond de € 49k.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen OCW / EZ

(Euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Rijksbijdragen OCW / EZ, toelichting						
Rijksbijdragen OCW	11.780.901		11.461.405		11.785.576	
Totaal rijksbijdragen OCW /EZ		11.780.901		11.461.405		11.785.576
Overige subsidies OCW / EZ, toelichting						
Geoormerkte OCW susbsidies	35.888		30.000		40.060	
Niet-geoormerkte OCW subsidies	1.160.766		1.145.708		1.115.165	
Totaal subsidies OCW / EZ		1.196.654		1.175.708		1.155.225
Inkomensoverdracht van rijksbijdragen, toelichting						
Doorbetalingen rijksbijdrage SWV	55.474		30.000		52.745	
		55.474		30.000		52.745
Totaal rijksbijdragen		13.033.029		12.667.113		12.993.546

Rijksbijdragen OCW / EZ

De rijksbijdragen OCW bestaat grote deels uit een materiële- en een personele lumpsumbijdrage. De materiële bekostiging daalt van € 1.971.753 naar € 1.945.715. Dit betreft een daling van 1.32%. Dit is het gevolg van enerzijds een daling van het aantal leerlingen en een prijsbijstelling van 1.59% die het kabinet heeft toegekend aan de materiële bekostiging. De personele bekostiging is gestegen van € 10.306.432 naar € 10.335.348 (een stijging van 0.28%). Dit is het gevolg dat de landelijke GLP (directie, OP en OOP) is verhoogd met 2.61%. Dit heeft te maken de toevoeging van de kabinetsbijdrage voor de contractloon- en premiekostenontwikkeling.

Overige subsidies OCW / EZ

De overige subsidies OCW / EZ bestaan uit geoormerkte- en niet-geoormerkte subsidies. Er zijn geen geoormerkte subsidies toegekend die groter zijn dan € 25.000 en derhalve niet opgenomen in het G-model, met uitzondering van de lerarenbeurs. De Overige subsidies OCW / EZ bestaan uit:

Geoormerkte subsidies	
Lerarenbeurs	35.888
Totaal geoormerkte subsidies	35.888
Niet-geoormerkte subsidies	
Prestatiebox VO	536.163
Tegemoetkoming gratis lesmateriaal	576.688
Prestatiesubsidie VSV	47.915
Totaal niet-geoormerkte subsidies	**1.160.766**

Doorbetalingen rijksbijdrage SWV

De doorbetalingen rijksbijdrage SWV betreffen de gelden passend onderwijs die ontvangen worden van het samenwerkingsverband. Hier is rekening gehouden met de bedragen die nog niet zijn besteed. Deze bedragen zijn in mindering gebracht op de ontvangen bedragen en zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Overheidsbijdragen en –subsidies overige overheden

(Euro`s)

Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2018		Begroting 2018		2017	
Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	2.000		2.000		2.387	
Totaal		2.000		2.000		2.387

Toelichting

Jaarlijks ontvangt de stichting Erasmus College een tegemoetkoming per leerling ten gunste van "***sportoriëntatie"*** van de gemeente Zoetermeer. De subsidie is licht gedaald van € 2.387 naar € 2.000.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Overige baten

(Euro`s)

	2018	Begroting 2018	2017
Overige baten			
Verhuur	3.343	7.500	7.756
Sponsoring	1.900	2.500	2.950
Ouderbijdragen	179.785	175.000	184.385
Catering	6.400	6.500	6.503
Bijdrage schoolkosten	415.171	452.633	420.276
Overige	52.399	36.500	78.147
Totaal overige baten	658.998	680.633	700.017

Toelichting

De overige baten dalen in 2018 met € 41.019 ten opzicht van voorgaand jaar. Dat is een daling van 5.9%. De daling ligt in lijn met de begroting en is het gevolg van daling van leerlingen en door incidentele baten.

Verhuur & Catering

De baten bestaan uit verhuren van ruimte en het verpachten van de kantine.

Ouderbijdragen

De ouderbijdragen dalen met € 4.600 (-2.5%). De daling wordt veroorzaakt door daling van het aantal leerlingen.

Bijdrage schoolkosten

De bijdrage van de schoolkosten daalt in totaal met € 5.105 (-1.2%). De daling wordt verklaard door een daling van het aantal leerlingen.

	2018	Begroting 2018	2017
Bijdrage schoolkosten			
EMC2	19.055	19.240	18.870
Algemene schoolkosten	92.341	96.086	105.300
Binnenschoolse leerling activiteiten	20.997	20.092	24.706
Buitenschoolse leerling activiteiten	266.468	299.030	252.179
Overige activiteiten	16.310	18.185	19.221
Totaal bijdrage schoolkosten	415.171	452.633	420.276

Overige

De overige baten bestaan uit opbrengsten kaartverkoop, toneel en overige baten. De overige baten dalen in totaal met € 25.748 (-32.9%). De daling wordt verklaard door incidentele baten zoals het organiseren van een regionale dalton studiedag in 2017.

	2018	Begroting 2018	2017
Overige			
Kaartverkoop	20.951	10.000	10.602
Overige baten	31.449	26.500	67.545
Totaal overige	52.399	36.500	78.147

Toelichting op de staat van baten en lasten

Personeelslasten

(Euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Personeelslasten						
Lonen en salarissen	7.796.518		10.036.908		8.045.476	
Sociale lasten	1.052.141		-		1.037.473	
Pensioenlasten	1.160.150		-		1.157.827	
Totaal lonen en salarissen		10.008.809		10.036.908		10.240.776
Overige personele lasten, uitsplitsing						
Dotaties personele voorzieningen	265.642		133.000		114.694	
Lasten personeel niet in loondienst	337.802		159.000		159.738	
Overige lasten	146.404		181.000		152.423	
Totaal overige personele lasten		749.848		473.000		426.854
Ontvangen vergoedingen						
Overige uitkeringen die personele lasten verminderen	-45.045		-40.000		-65.533	
Totaal overige personele lasten		-45.045		-40.000		-65.533
Totaal personeelslasten		10.713.611		10.469.908		10.602.097

Uitsplitsing overige lassten						
Overige lasten	2018		Begroting 2018		2017	
Scholingskosten	53.683		71.000		27.096	
kosten arbodienst	17.753		20.000		26.694	
Kantinekosten personeel	20.932		25.000		22.629	
Personeelsactiviteiten	10.210		10.000		10.000	
Overige personele lasten	43.825		55.000		66.004	
Totaal overige lasten		146.404		181.000		152.423

Toelichting

De totale personeelslaten stijgen ten opzichte van 2017 met € 111.514 (stijging van 1%) en ten opzichte van de begroting stijgen de totale personele lasten met € 243.703 (stijging van 2.3%). De afwijkingen worden veroorzaakt door:

- Het gemiddelde aantal fte incl. interne vervangingen over het boekjaar 2018 was 129 fte. In 2017 was dat 134 fte. Dat is een daling van 5 fte.
- Met ingang van 2018 zijn de premies en lonen verhoogd (door het ABP en door CAO wijziging)
- Zowel in 2017 als in 2018 is er een eenmalige uitkering uitbetaald.
- De vervangingskosten vallen lager uit dan begroot.
- In 2018 zijn de kosten voor het inhuren van extern personeel gestegen t.o.v. de begroting en 2017.
- In 2018 is een personele voorziening gevormd t.b.v. beëindiging van actief dienstverband in het medewerkersbestand van € 157.000.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Afschrijvingen

(Euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	350.961		370.000		306.411	
		350.961		370.000		306.411
Totaal afschrijvingen						

Toelichting

De afschrijvingslasten stijgen ten opzichte van 2017 met € 44.550 (14.5%). Dit wordt veroorzaakt door investeringen uit 2018 en door de investeringen uit 2017 die na de zomervakantie stonden gepland.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Huisvestingslasten

(Euro`s)

	2018	Begroting 2018	2017
Huisvestingslasten			
Huurlasten	52.858	45.000	45.904
Verzekeringslasten	5.200	5.500	5.318
Onderhoudslasten	127.583	156.500	125.806
Lasten voor energie en water	93.989	105.000	118.334
Schoonmaaklasten	74.980	70.000	70.830
Belastingen en heffingen	42.638	40.000	37.957
Dotatie onderhoudsvoorziening	310.000	310.000	310.000
Overige	6.169	4.000	3.948
Totaal huisvestingslasten	713.417	736.000	718.097

De huisvestingslasten stijgen t.o.v. van 2017 met € 4.680 (stijging van 0.7%) en ten opzicht van de begroting dalen de huisvestingslasten met € 22.583 (daling van 3.1%). De afwijkingen worden veroorzaakt door:

- In 2018 hebben wij een vordering (€ 22.796) opgenomen op de gemeente Zoetermeer voor het gasverbruik van een gymzaal. Vanaf 2018 is er een afspraak gemaakt met de gemeente Zoetermeer over het jaarlijks doorbelasten van het gasverbruik (via een tussenmeter) aan de gemeente Zoetermeer.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Overige lasten

(Euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Overige lasten						
Administratie- en beheerslasten	244.480		244.000		242.961	
Inventaris, ICT en apparatuur	94.774		102.000		83.250	
Leer- en hulpmiddelen	617.250		555.000		609.667	
Overige	784.624		790.838		791.214	
Totaal overige lasten		1.741.128		1.691.838		1.727.092

De overige lasten stijgen in 2018 met € 14.036 (0,8%) ten opzichte van voorgaand jaar. De stijging is met name het gevolg van een stijging van de kosten m.b.t. ICT en leer- en hulpmiddelen.

Toelichting

De administratie- en beheerslasten liggen in lijn met de begroting en voorgaand jaar

Administratie- en beheerslasten bestaan uit:

	2018		Begroting 2018		2017	
Administratie- en beheerslasten						
Contributies besturenorganisaties	34.699		35.000		35.514	
Abonnementen	11.518		14.000		11.985	
Telefoon- en internetkosten	35.618		38.500		38.220	
Portikosten	13.350		17.500		18.467	
Accountantskosten	31.473		20.000		20.000	
Software applicaties HR, FA, Rooster, PSA, Bibliotheek	110.276		109.000		109.767	
Externe deskundigen	-		-		3.128	
Overige	7.546		10.000		5.882	
Totaal administratie- en beheerslasten		**244.480**		**244.000**		**242.961**

Accountantskosten bestaan uit:

	Flynth Audit BV 2018		Begroting 2018		Flynth Audit BV 2017	
Separate specificatie kosten instellingsaccountant						
Accountantshonoraria, onderzoek van de jaarrekening	16.175		15.000		15.000	
Accountantshonoraria, andere controleopdrachten	5.000		5.000		5.000	
Accountantshonoraria, adviesdiensten op fiscaal terrein	9.075		-		-	
Accountantshonoraria, andere niet-controlediensten	1.223		-		-	
Totaal overige lasten		31.473		20.000		20.000

Toelichting
De kosten inzake inventaris, ICT en apparatuur stijgen € 11.524 (14%) ten opzichte van voorgaand jaar. In de begroting was al rekening gehouden met een stijging van de kosten. De stijging heeft te maken extra dienstverlening rondom firewall, back-up, wifi (investeringen uit 2017).

Inventaris, ICT en appartuur bestaan uit:	2018		Begroting 2018		2017	
inventaris, ICT en apparatuur						
Kosten kluisjes	28.000		28.000		28.120	
Kosten inzake ICT	66.774		74.000		55.130	
Totaal inventaris, ICT en apparatuur		**94.774**		**102.000**		**83.250**

Toelichting
De kosten inzake leer- en hulpmiddelen stijgen ten opzichte van 2017 met € 7.583 (1,2%) en wijken ten opzichte van de begroting met € 62.250 (11.2%) af. De kosten stijgen ondanks een daling van leerlingen. De stijging is het gevolg van incidentele kosten (zoals vervroegd afschrijven van boeken en kosten inzake wijziging vakkenpakket) en opgelegde bezuiniging van 10% is niet gerealiseerd.

Leer- en hulpmiddelen bestaan uit:	2018		Begroting 2018		2017	
Leer- en hulpmiddelen						
Verstrekking gratis lesmateriaal	617.250		555.000		609.667	
Totaal leer- en hulpmiddelen		**617.250**		**555.000**		**609.667**

Toelichting
De kosten inzake de overige lasten dalen ten opzichte van 2017 met € 6.590 (0.8%) en wijken ten opzichte van de begroting met € 6.214 (0.8%) af.

De overige lasten bestaan uit:	2018		Begroting 2018		2017	
Overige lasten						
Binnen- en buitenschoolse leerling activiteiten	407.846		422.258		368.959	
Kosten inzake secties	136.609		179.153		113.923	
Kosten MR	2.822		8.450		**1.208**	
Kosten voorlichting /promotie	34.044		25.000		**16.891**	
Drukwerk en kopieerkosten	75.244		70.050		**86.172**	
Kosten Onderwijs Derden	57.647		63.000		**97.361**	
Overige lasten	70.412		22.928		106.700	
Totaal Overige lasten		**784.624**		**790.838**		**791.214**

De Binnen- en buitenschoolse activiteiten liggen in lijn met de begroting. De afwijking is het gevolg dat er minder hebben deelgenomen aan de reizen en de subsidie van de breedteondersteuning is bijgesteld en daardoor zijn de kosten evenredig gestegen. De kosten inzake secties zijn beduidend lager dan voorgaand jaar en de begroting. De kosten inzake voorlichting zijn gestegen wegens extra promoten van de stichting. De kosten inzake de VAVO zijn gedaald vanwege minder VAVO leerlingen en met name minder voltijd leerlingen. De overige lasten bestaan die niet opgenomen waren in de begroting (zoals kosten cito toetsen, CJP pas, ouderavond).

Toelichting op de staat van baten en lasten

Financiële baten en lasten

(Euro`s)

	2018		Begroting 2018		2017	
Financiële baten en lasten						
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	846		5.000		3.832	
Rentelasten en soortgelijke kosten	4.039		3.000		4.118	
Totaal financiële baten en lasten		-3.193		2.000		-286
Belastingen	-		-		-	
Resultaat deelnemingen	-		-		-	
Resultaat aandeel van derden	-		-		-	
Buitengewoon resultaat	-		-		-	
		-		-		-
		-3.193		2.000		-286

Toelichting

Het verschil in de rentebaten t.o.v. 2017 wordt veroorzaakt door de lagere rentevergoeding op de liquide middelen.

Overzicht verbonden partijen

Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Zoetermeer, kortweg Regsam.

Dit wettelijk samenwerkingsverband bestaat uit de statutair aangesloten scholen. Het risico bij eventuele tekorten die niet door het samenwerkingsverband gedragen kunnen worden, ligt wettelijk bij de aangesloten scholen, verdeeld op basis van leerlingenaantallen.

WNT-verantwoording 2018 Erasmus College

(Euro`s)
Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Erasmus College van toepassing zijnde regelgeving: Het WNT maximum voor het onderwijs, plafond VO.
Per 1 januari 2016 zijn de normen van de WNT voor bezoldiging topfunctionarissen in het onderwijs vervangen door bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken (totale baten, aantal leerlingen en aantal onderwijssoorten). Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor stichting Erasmus College is op basis van de onderstaande tabel € 146.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. De maximale bezoldiging voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldingsmaximum.

Berekening klassen		
Totale baten	€ 13.694.028	4 punten
Aantal leerlingen	1.811	2 punten
Aantal onderwijssoorten	3	3 punten
Totaal		9 punten
Toepasselijke WNT-maximum		€ 146.000

Bezoldiging topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionarissen

	2018	**2018**	**2017**
Naam:	**C. Molsbergen**	**J.P.M. Peeters**	**C. Molsbergen**
Functie(s)	Directeur bestuurder	Directeur bestuurder (waarnemend)	Directeur bestuurder
Datum indiensttreding	1-4-1989	15-4-2006	1-4-1989
Duur dienstverband in 2018	1/1 - 31-12	1/11 - 31-12	1/1 - 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Klasse	D		D
Bezoldiging			
Beloning	€ 117.546	€ 14.976	€ 115.822
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.105	€ 2.436	€ 16.988
Totaal bezoldiging	€ 135.651	€ 17.412	€ 132.810
Minus onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 135.651	€ 17.412	€ 132.810
Toepasselijk WNT-maximum	€ 146.000	€ 24.400	€ 141.000
Motivering indien overschrijding	N.V.T	N.V.T	N.V.T

Toelichting:
Op 1 november fungeert de heer J.P.M. Peeters als waarnemend directeur-bestuurder i.v.m. afwezigheid van de heer C. Molsbergen.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bezoldiging t.b.v. verslagjaar 2018

Naam:	E. Kuipéri	P.R. Wind-Visser	J. Leget	M.R. van Zelst *1	M.A.Y.C. Beckand Verwée *1 en *2
Functie(s)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Datum indiensttreding	1-1-2018	1-7-2014	1-7-2015	1-7-2014	1-1-2012
Duur dienstverband in 2018	1/1 - 31-12	1/1 - 30-06	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging					
Beloning	€ 4.500	€ 1.500	€ 3.000	€ 3.700	€ 3.058
Belastbare onkostenvergoedingen					
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totaal bezoldiging	€ 4.500	€ 1.500	€ 3.000	€ 3.700	€ 3.058
Toepasselijk WNT-maximum	€ 21.900	€ 7.300	€ 14.600	€ 14.600	€ 14.600
Motivering indien overschrijding	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T

Bezoldiging t.b.v. verslagjaar 2017

Naam:	K.C.E. Husmann	P.R. Wind-Visser	J. Leget	M.R. van Zelst *1	M.A.Y.C. Beckand Verwée *1 en *2	S.J. Pors *2
Functie(s)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Datum indiensttreding	1-1-2010	1-7-2014	1-7-2015	1-7-2014	1-1-2012	1-7-2015
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12	1/1 - 31-12	1/1 - 31-10
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging						
Beloning	€ 4.500	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.700	€ 3.058	€ 2.066
Belastbare onkostenvergoedingen						
Beloningen betaalbaar op termijn						
Totaal bezoldiging	€ 4.500	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.700	€ 3.058	€ 2.066
Toepasselijk WNT-maximum	€ 21.150	€ 14.100	€ 14.100	€ 14.100	€ 14.100	€ 11.750
Motivering indien overschrijding	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T

*1 inclusief vergoeding € 700 voor de audit cie.
*2 exclusief btw

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven de toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.
Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Verantwoording subsidies Model G

(Euro`s)

G1 Verantwoording subsidie zonder verrekeningsclausule					
Omschrijving	**Toewijzing kenmerk**	**Toewijzing datum**	**Toewijzing bedrag**	**Ontvangen t/m 2018**	**Prestatie afgerond**
Verlofsubsidie	774969-1	17-8-2016	€ 19.126,08	€ 19.126,08	ja
Verlofsubsidie	852051-1	20-9-2017	€ 37.031,04	€ 37.031,04	ja
Verlofsubsidie	929653-1	29-8-2018	€ 34.288,00	€ 34.288,00	nee

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum

Vaststelling Jaarrekening door Bestuur en Raad van Toezicht

De jaarrekening 2018 is goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van de Stichting Erasmus College d.d. 26 juni 2019.

…….

Mevrouw mr. E. Kuipéri
voorzitter Raad van Toezicht

…….

J.P.M Peeters
directeur-bestuurder (waarnemend)

…….

M. Beckand Verwee
lid Raad van Toezicht
lid auditcommissie

…….

J. Leget
lid Raad van Toezicht

…….

M.R. van Zelst
lid Raad van Toezicht
lid auditcommissie

…….

Mevrouw M. Martijn
lid Raad van Toezicht

…….

G. de Ruiter
lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

In de bijlage is de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Afkortingen

Adv	arbeidsduurverkorting
AO/IC	administratieve organisatie / interne controle
Bapo	bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BRIN	Basisregistratie Instellingennummer
Cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CE	centraal examen
Cito	centraal instituut toetsontwikkeling
CKC	cultureel en kunstzinnig centrum
CKV	culturele en kunstzinnige vorming
DUO	dienst uitvoering onderwijs van het ministerie van OC&W
EMC2	Erasmus Master Class tweejarig
Fte	full time equivalent (voltijdbaan)
GR	Gemeenschappelijke regelingen
Havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
Hbo	hoger beroepsonderwijs
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IELTS	International English Language Testing System
KGML	Kennis van het geestelijk en maatschappelijk leven
LAKS	Landelijk Aktie Komitee Scholieren
KWT	Keuze Werk Tijd
LEA	Locale Educatieve Agenda
LB/LC/LD	docentfuncties in het voortgezet onderwijs
Mavo	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
MOP	meerjaren onderhoudsplan
(PG)MR	(personeelsgeleding) medezeggenschapsraad
OC&W	ministerie van Onderwijs en Wetenschappen
OP	onderwijs gevend personeel
OOP	onderwijsondersteunend personeel
OPR-raad	Ondersteuningsplanraad (van het regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs)
Regsam	regionaal samenwerkingsverband (passend onderwijs)
RvT	raad van toezicht
SE	schoolexamen
VAVO	voortgezet algemeen vormend volwassenenonderwijs
Voion	voortgezet onderwijs in ontwikkeling (arbeids- en opleidingsfonds)
VO-Raad	Voortgezet Onderwijsraad (brancheorganisatie)
VSV	voortijdig schoolverlaten
Vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs